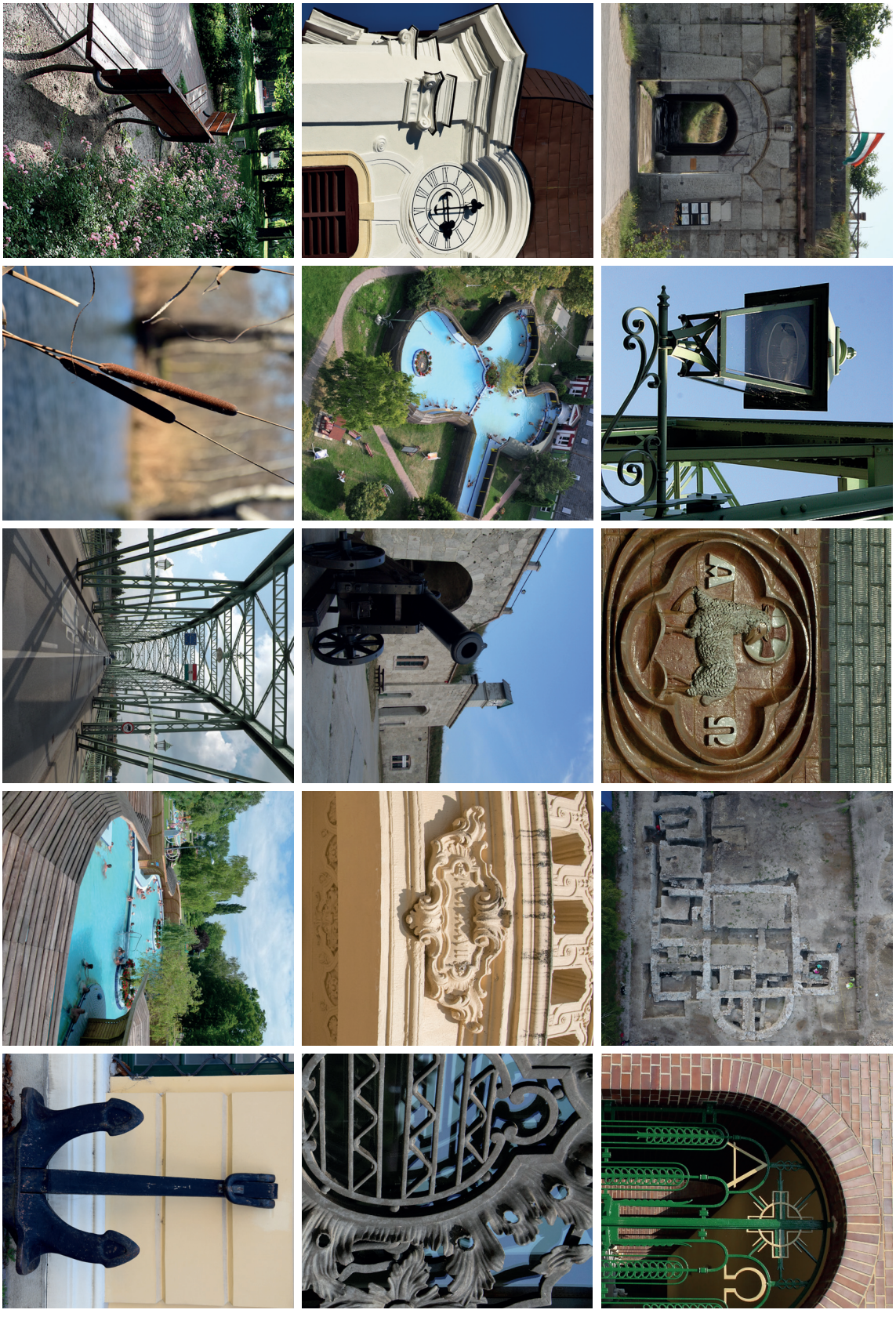

KOMÁROM

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

2018. március

Völgyzugoly Műhely Kft.

TARTALOM

1. BEVEZETŐ 4

2. KOMÁROM BEMUTATÁSA 6

3. ÖRÖKSÉGÜNK 10

4. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK 22

- Városközponti területek 24
- Tömbházas lakóterületek 26
- Családi házas lakóterületek 28
- Intenzív beépítésű lakóterületek a fürdő környezetében 30
- Szőny történeti magja 31
- Kertes területek 32
- Az erődrendszer területei 33
- Nagy kiterjedésű intézményterületek és különleges területek 34
- Dunapart 36
- Iparterületek 37
- Gazdasági tevékenység területei 38
- Egyéb, nem beépített területek 39

5. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ – ÁLTALÁNOS ELVEK 40

6. ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK 60

7. MAI JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA 92

8. KÉPJEGYZÉK 103

9. IRODALOMJEGYZÉK 106

1. BEVEZETŐ

Tisztelt Komáromiak!

Városvezetőként a képviselő-testület tagjaival együtt azon dolgozom, hogy városunk Komárom élhető, szerethető Duna-menti településsé váljék, olyan hellyé, melyet minden tekintetben otthonunknak nevezhetünk.

A településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény előírásának megfelelve Komárom Város Önkormányzata által is kiadásra került jelen Arculati Kézikönyv, melynek elsődleges célja, hogy mi komáromiak végiggondolhassuk, hogy milyen környezetben szeretnénk élni, milyen környezetben szeretnénk családjaink számára lakóhelyet biztosítani. A törvényalkotó szándéka szerint e kézikönyv segít minket abban, hogy hatékonyan óvhassuk meg épített környezetünket, egyszersmind fejleszthessük is azt.

Példa nélkül áll az a fejlődés,
amely városunkban napjainkban zajlik.

Sikeres pályázatainknak köszönhetően hamarosan elindulhat a Brigetio öröksége – látogatóközpont építése (múzeum átköltöztetése a volt méntelep egyik felújított épületébe, ahol az ELTE tudásbázisa is helyet kap majd), a bölcsőde teljes energetikai korszerűsítése, a geotermikus hőellátó rendszer kiépítése és új termálkút fúrása, inkubátorház létesítése az ipari parkban, szolgáltatóház építése a buszvégállomás mögötti barnamezős területen, ahová a Komáromi Tám-Pont Család- és Gyermekjóléti Intézmény költözik majd, de célegyenesben van a sportuszoda megépítése is. Állami beruházásként zajlik a Csillagerőd kulturális célú rekonstrukciója, ahol a Szépművészeti Múzeum antikszobor másolatai kapnak majd helyet, továbbá gőzerővel folyik az új Duna híd építése is.

Mindezek figyelembe vételével kijelenthetjük: történelmi időket élünk Komáromban!

Annak érdekében pedig, hogy városunk arculata az elkövetkezendő időszak fejlesztései során még inkább egységes képet mutasson, szolgáljon kiindulópontként e színes, közérthető kiadvány!

Tisztelettel:

Dr. Molnár Attila
polgármester

2. KOMÁROM BEMUTATÁSA

Komárom, az ikerváros

Komárom a Kisalföld keleti szélén, a Gerecse lábánál fekszik, a Nagy-Duna és a Vág-Duna összefolyásával szemben. Területe 70,19 km2, lakossága jelenleg 19.532 fő.

A város történelme összefonódik a szlovákiai Révkomárom történelmével, és e közös örökség nem csak a turizmus és a kultúra terén predesztinál szoros együttműködést, de kiemelten jelentős adottság a társadalmi, gazdasági és személyes kapcsolatok szempontjából éppúgy, mint a határ menti térségbe telepedett multinacionális vállalatok humán-erőforrásának biztosítása révén is. Az itt lakók életét nagyban befolyásolta/befolyásolja a szellemi-lelki és fizikai kettészakadás, ugyanakkor a két országban élők egy városnak érzik a Duna jobb és bal partján fekvő településeket. Különleges helyzetét mutatja az is, hogy Európában összesen csak 8 olyan ikerváros van, mely két ország területén fekszik.

A város az 1. és a 13. számú főút kapcsolódási pontján található, területéről jelenleg két híd vezet a szlovákiai Komáromba: az 1892-re megépült Erzsébet közúti híd és az 1910-ben elkészült vasúti híd. A tervek szerint 2019-re megépül a harmadik, Dunán átívelő híd is, amely elkerüli a magyarországi és a szlovákiai Komárom területét, ezzel tehermentesíti az átmenő (elsősorban) teherforgalom alól a történelmi belvárosokat.

A két város egykori egységét hangsúlyozza az országhatáron átívelő komáromi erődrendszer is. Az erődök napjainkra Komárom jelképévé váltak.

Komárom főbb településrészei

A város 15 km hosszan terül el a Duna jobb partján, nyugati széle az egykori szőlőskertekből és üdülőtelkekből kialakult Koppánymonostor, keleti széle a nagy múltú Szőny, központi magja pedig a tulajdonképpeni Komárom. Komárom településrészei a különböző történelmi korszakokban különböző neveken váltak ismertté. A nyugati részt Koppánmonostornak, Pusztamonostornak, jelenleg Koppánymonostornak hívják, bár egyre inkább kezdünk visszatérni az eredeti Koppánmonostor elnevezéshez; a központi magot Rév-Komáromnak, Révnek, Új-Szőnynek, a történelmi (mai szlovákiai) Komárommal való 1896. évi egyesülése után a tőle való megkülönböztetésként Új-Komáromnak, és Komárom-Újvárosnak, Trianon után Magyar-Komáromnak, jelenleg Komáromnak; a keleti településrészt pedig Szőnynek, Ó-Szőnynek és ma megint Szőnynek.

Monostori erőd

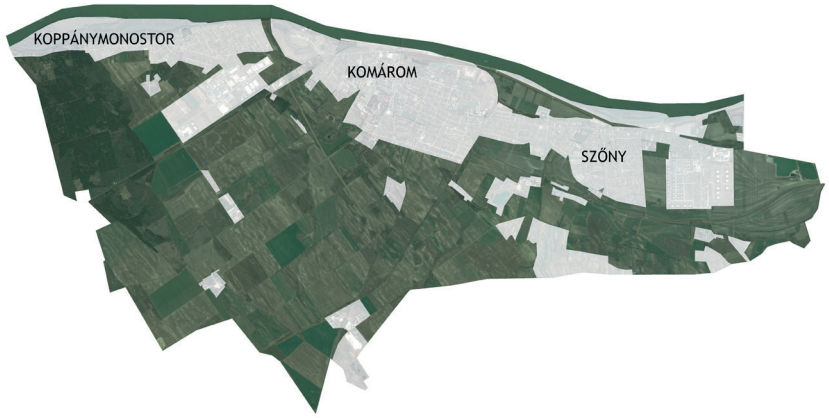

Komárom főbb településrészei

Komárom három része eltérő történelmi hátteret és települési struktúrát tudhat magáénak.

A központi részen, az egykori Új-Szőnyben 1848-ban 159 lakóházban 825 lakos élt. Miután a szabadságharc 1849. évi helyi eseményei nagyrészt a területén zajlottak, szinte elnéptelenedett, s nagyobb fejlődésnek csak a 19. század második felétől a Csillagsánc modernizálásával egy időben kiépült erődrendszer, a megnyílt vasútvonalak és a nyomában megjelenő ipar következtében indult. 1896-ban, a történelmi Komárommal való egyesülése idején még csak 7 utcája volt ugyan, de a további ipari (Selyemgyár, Lengyár, Gőzmalom) és katonai (Méntelep, Huszárlaktanya) létesítmények megtelepedésével, valamint a befolyt kövezetvámok jövedelmével a város fejlődött és lakossága folyamatosan növekedett. Az igazi várossá válást azonban az első világháborút lezáró történelmi kényszerhelyzet szülte, vagyis a város északi részének és ezzel a közigazgatási, oktatási, egyházi és kulturális intézményeknek az elcsatolása. Az önállósult déli városrész szinte minden, a városi léthez szükséges feltételnek híján volt. A hivatalok, a magasabb fokú iskolák évekig ideiglenes helyen működtek, s eközben a város vezetése 1930-ra felépített egy virágzó határmenti kisvárost. Komárom központi arculatát ma is meghatározzák az ebben az időszakban épült templomok, iskolák és hivatali épületek (városháza, bíróság, rendőrség, iparos székház). Aztán a történelem megismételte önmagát és Horthy Miklós kormányzó 1938. november 6-i Észak-Komáromba történt bevonulása, majd a két város ismételt és hivatalos újraegyesülése után a második világháború vége megint csak két országra és két városra szakította a rövid ideig egységes Komáromot. A két Komárom, az 1945 utáni évtizedek szovjet megszállása alól felszabadulva, a mindkét országban lezajlott rendszerváltás eredményeként mára fejlődő, virágzó szabad város lett.

Komáromi Duna-part és az Erzsébet-híd látképe

2. KOMÁROM BEMUTATÁSA

Koppánymonostor

Komárom nyugati városrésze egykor a Koppán nemzetség birtoka volt, amely a 12. században bencés apátságot létesített a területén, innen a Koppánmonostor elnevezés. A körülötte kialakult kis falu az apátsággal együtt az 1529. évi török átvonulás áldozata lett, és megkapta a Pusztamonostor nevet. A terület később a Zichy család birtokaként közigazgatásilag Szőnyhöz tartozott.

A településrész virágzását a 18. században az itt szőlőbirtokot vásároló észak-komáromi nemesek és gazdag polgárok hozták. Koppánymonostor területén nyaralókat és borospincéket építettek, ahol vendégül láthatták a 19. század híresség eit, köztük Jókai Mórt és Vörösmarty Mihályt. Az egykori üdülők és szőlőskertek házai mára állandó lakóépületekké váltak.

A településrész környezetét a szemgyönyörködtető látványt nyújtó dunai magaspart, és a Kis-Duna által kialakított, ritka növényeknek és értékes állatfajoknak otthont nyújtó Szent Pál-sziget határozza meg.

Koppánymonostor 1932 óta tartozik Komáromhoz.

Szőny

Komárom keleti városrészének, Szőnynek a geomorfológiai helyzete – melynek római kori stratégiai fontosságát is köszönheti – sokat változott az évszázadok során. A területet eredetileg a régi Duna-ágak több szigetre osztották. Délről egy ős Duna-ág határolta, amelybe még a római korban gátak és zsiliprendszer segítségével vissza tudták duzzasztani a környék vizeit, ezzel is hozzájárulva a brigetiói legiotábor védelméhez. A későbbi évszázadok során a holtmeder feltöltődött, elmocsarasodott, majd a középkorban vámhelyet alakítottak ki a rajta átvezető úton. Ezeket a mocsarakat Mária Terézia utasítására Mikoviny Sámuel irányításával csapolták le, megnövelve ezzel a mezőgazdasági művelésbe bevonható területek nagyságát.

A településképet erősen meghatározzák a barokk kor még ma is létező építményei: a magtár, a templomok, a Szentháromság-szobor a kastély előkertjében, és persze maga az 1913-ban felépült impozáns Solymosy-Gyürky kastély, amely napjainkban kórházként funkcionál.

A főleg mezőgazdasági jelentőségű területen több mint fél évszázados múltra tekint vissza az olajgyár, de több ipari létesítmény is megtalálható területén.

A település Komárommal 1977-ben egyesült.

Koppánymonostori Duna-part

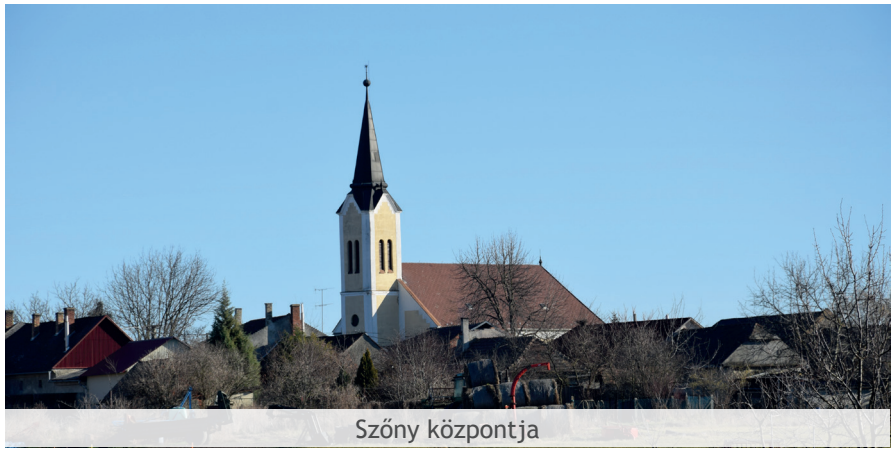

Szőny központja

Index
6. – 7.

Gesztenyés Óvoda felújított épülete

Szőnyi-halastó és a Római Katolikus templom

Városháza

Jövőbe mutató fejlődés

Komárom Város Önkormányzata mindig nagy figyelmet fordított a közintézmények, a közterületek állapotára, anyagi lehetőségei függvényében modernizálta, korszerűsítette, átalakította azokat. Ezzel a törekvéssel együtt mindig szem előtt tartja a történelmi örökség védelmét, a hagyományok ápolását, a megmaradt értékek őrzését.

Az elmúlt időszakban az Európai Unió és a hazai költségvetés által támogatott pályázatok segítségével, valamint jelentős saját forrás biztosításával megvalósulhatott a várost védő gátrendszer kiépítése (amely több településen is megteremtette az árvízvédelmi biztonságot), új bölcsőde építése, óvodák, iskolák és közösségi terek felújítása.

Napjainkban olyan jelentős beruházások zajlanak, melyek – a gazdaság, a turizmus élénkítése mellett – a város arculatát is befolyásolják. Ilyen a múzeum új épületének kialakítása, egy modern inkubátorház felépítése az ipari parkban, nonprofit szolgáltatóház létrehozása barnamezős területen, a brigetiói romok látogathatóvá tétele, az új Duna híd megépítése, vagy az erődrendszer egyik tagjának, a Csillagerődnek a felújítása.

Komárom kedvező elhelyezkedését kihasználva jelentős ipari parkot hozott létre, melynek további bővülése várható.

Komárom sajátos helyzetű város, hiszen polgárai, intézményei és civil szervezetei, túllépve a történelem formálta sorstragédiákon, nyitott szívvel és lélekkel, önállóan, vagy szükség esetén összefogva munkálkodnak településük gazdasági és kulturális fejlődésén.

Index
8. – 10.

3. ÖRÖKSÉGÜNK

Komáromban számos műemlék és helyi védett épület található. Ezek képezik épített örökségünket, melynek megőrzése hozzájárul a város kialakult arculatának fenntartásához. Fejezetünkben a védett épületek egy részét csoportosítva mutatjuk be, szemléltetve Komárom gazdag örökségét, míg más jelentős épületekről a későbbi fejezetekben találhatunk fényképeket.

SZAKRÁLIS ÉPÜLETEK

Komáromban több helyi védettséggel rendelkező templom található: Szőny központjában áll a Református templom, a Szent István téren található a Régi római katolikus templom, míg a Jókai téren épült Komárom református temploma. A templom előtt Jókai Mór kőből készült mellszobrát Szandai Sándor készítette 1954-ben.

Római katolikus templom és plébániaház

Szőnyben, a főút mellett található Római katolikus templom 1777-ben, barokk stílusban épült. Szabadon álló, egyhajós, egyenes szentélyzáródású templom, déli homlokzata előtt toronnyal, a szentély felett kontyolt nyeregtetővel, a szentély keleti és nyugati oldalához csatlakozó mellékterekkel, sekrestyével és kápolnával. Csehsüveg boltozatú hajó és szentély, a hajó bejárati oldalán karzat található. A belső térben a pilasztereken, a nyílások fölött füzérdíszes stukkódíszítés látható.

A plébániaház 1788-ban, késő barokk stílusban épült. Szabadon álló, téglalap alaprajzú, földszintes, kontytetős épület. Kéttraktusos elrendezésű, L-alakú folyosóval, donga- és tükörboltozatú belső terekkel.

A Római katolikus templom és a plébániaház műemléki védelemmel rendelkeznek.

Római katolikus templom

Református templom a Jókai téren

Index
11. – 12.

Jézus Szíve Római Katolikus plébániatemplom

Jézus Szíve Római Katolikus plébániatemplom

Jézus Szíve
Római Katolikus plébániatemplom

1937-ben épült a Körmendi Nándor által tervezett Jézus Szíve római katolikus nagytemplom. A bauhaus stílusú templom a modern egyházművészet kiemelkedő alkotása. Belsejét az 1930-as évek kiváló képző-, és iparművészeinek alkotásai díszítik. A szószék kerámiaképeit Kovács Margit készítette, a kovácsoltvas munkák pedig Schima Endre iparmű vész alkotásai. A külső homlokzaton a főbejárat feletti részt Szemereki Teréz kerámiaképei teszik egyedivé.

Az épület helyi védelem alatt áll.

Evangélikus imaház

Az Evangélikus imaház helyi védett épülete 1930-ban került átadásra. A védelem az épülettömeget és a homlokzatokat érinti.

Evangélikus imaház

3. ÖRÖKSÉGÜNK

KOMÁROMI ERŐDÖK

A komáromi erődrendszer történetét, végleges kialakítását a török, majd a napóleoni háborúk határozták meg. Mai formáját I. Ferenc osztrák császár és magyar királynak köszönheti, aki 1809-ben elrendelte, hogy a birodalom legnagyobb erődjévé építsék ki Komáromot, mely szükség esetén 200.000 fős hadsereg befogadására képes. Az építkezések azonnal megkezdődtek és 1877-ig tartottak. Eredményükként létrejött a komáromi erődrendszer, melynek észak-komáromi (ma Szlovákia) tagjai az Öreg- és az Újvár, a vág-dunai hídfő, a Nádor- és Vágvonal; dél-komáromi tagjai a Csillagerőd, az Igmándi erőd és a Monostori erőd.

Monostori erőd

A Monostori erőd – Közép-Európa legnagyobb újkori erődje. A klasszicista stílusú hadtörténeti műemlék lenyűgöző látványt nyújt hatalmas, precízen faragott kövekből épített falaival, a védműveket borító 3-4 méter vastag földtakarójával és több kilométer hosszú földalatti folyosórendszerével (kazamata-hálózatával).

A Monostori erődnél a Duna-part, az idős gesztenyefákból álló sétány vagy a füves részen található védett növények is értéket képviselnek.

A Monostori erőd számos kiállításnak és rendezvénynek nyújt helyszínt.

Monostori erőd

Monostori erőd

Monostori erőd

Index
16. – 18.

Csillagerőd

A Csillagerőd – melynek elődje a török kori Szent Péter palánk – az Öregvár keleti bástyájával szemben fekszik. Pállfy Miklós főkapitánysága alatt, 1568-ban kezdték építeni. 1586 nyarára készültek el a 100-100 lovas befogadására képes hídfők. 1848 őszén újult erővel fogtak hozzá az erőd felújításához Török Ignác vezetésével. A cél a város körkörös védelmének biztosítása volt. 1850-ben majdnem teljesen elbontották az erődöt, majd később, 1850 és 1870 között – mint az új védelmi rendszer legfontosabb elemét – kőből és téglából újraépítették. Jellegzetes csillag alakját négy, befele nyitott ütegállás adja, melyeknek külső felét kövekkel erősítették meg és kőfallal kötötték össze. Körbe mély vizesárok védte. Az udvaron nyújtott nyolcszögletű erőd-jellegű laktanyaépület található.

A Csillagerőd szárazabb élőhelyet nyújtó földművei és az ezeket körbeölelő vizek révén speciális, változatos természeti területnek számít, gazdag a kétéltű, hüllő és madárvilága.

Egy kiemelt kormányzati beruházásnak köszönhetően megkezdődött a Csillagerőd turisztikai célú fejlesztése. Az erődöt eredeti állapotába állítják vissza, kialakítanak továbbá több múzeumpedagógiai célt szolgáló teret, illetve itt kap majd helyet a Szépművészeti Múzeum Európában is egyedülállónak számító szobor másolat parkja.

Csillagerőd

Igmándi erőd

Az Igmándi erődöt, a komáromi erődrendszer legfiatalabb és legdélibb tagját 1871-ben kezdték el építeni. Középkori lesüllyesztett, olasz rendszer szerint építették fel. Száraz árok veszi körül, külső lesfolyosókkal. Az erőd elzárta a városba délről vezető utat, biztosította, hogy a rendszer egyes tagjai kölcsönös tűz-összeköttetésben legyenek egymással. Elkészültével befejeződött a hatalmas komáromi erődrendszer építése. Nevét a közeli Nagyigmánd és Kisigmánd községekről kapta. Méretei a Monostori erődnél jóval szerényebbek.

Az erőd sáncain, építményein számos gyógynövényfaj figyelhető meg, a városi környezet ellenére számos állatfajnak is viszonylag nyugodt élőhelyet nyújt az erőd, fészkelő- és táplálkozó területet biztosít számos lepkének, hüllőnek, madárnak és emlősnek.

1965 óta a Klapka György Múzeum római kori kőtára működik benne.

Igmándi erőd

3. ÖRÖKSÉGÜNK

MŰEMLÉKI ÉS HELYI VÉDETT KÖZÉPÜLETEK

Komáromban számos védettséggel rendelkező középület található, melyek egyedi megjelenésükkel meghatározzák a településképet. Ilyen épületek többek között a Rendőrségi palota, a Mozi, a Komáromi Nyomda, a Szabadság tér épületei (a Városháza és a Petőfi iskola), a Régi Posta épülete, a Szent Imre iskola, a Városi Bíróság és az egykori Gyürky-kastély.

Gyürky-kastély

Az egykori Gyürky-kastély ma kórházként működik. A szabadon álló, U alaprajzú, háromszintes manzárdtetős épület a középső szárny előtt íves kerti és főhomlokzati középrizalittal rendelkezik. A kastélyt 1912 és 1913 között építtette gróf Gyürky Viktorné báró Solymossy Irma Mária, Ferdinand Fellner és Hans Hellmer tervei alapján. A kastély 1945-ig a család tulajdonában volt, 1946-ban kórházzá alakították. Műemléki védettség alatt áll.

Szent Imre Római Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Komárom első iskoláját a katolikusok építették 1763-ban, de mára ebből az iskolából sajnos már semmi sem maradt meg. A ma is álló katolikus általános iskola az 1925-ben épült Gr. Klebelsberg Kuno Római Katolikus Elemi Leányiskolából és a Szent Teréz apácazárdából, valamint a Szent Imre Római Katolikus Elemi Fiúiskolából áll.

Petőfi Sándor Általános Iskola

A Petőfi Sándor Általános Iskola Walder Gyula műegyetemi tanár tervei szerint, Marschall Béla építőmester irányításával 1926/27-ben épült fel. A kétemeletes, neobarokk épület külső-belső felújítása 1997-ben zajlott.

Gyürky-kastély

Szent Imre Iskola

Petőfi Sándor Általános Iskola

Index
21. – 23.

Zichy Magtár

Frigyes Főherceg Lovassági Laktanya

Az egykori Méntelep épülete

VÉDETT MEZŐGAZDASÁGI LÉTESÍTMÉNYEK

Zichy Magtár

A 18. század második felében Szőny soha addig nem látott fejlődésnek indult, az 1749-től birtokos gróf Zichy Miklós és még inkább felesége, Berényi Erzsébet grófnő jóvoltából, aki férje halála után, 1758-1796-ig egyedül irányította az uradalmat. A jó gazdaságszervező készséggel megáldott grófnő vidéki rezidenciájául egy kisebb kastélyt, kúriát, a gazdaság számára nagy magtárat pincével és pajtát (ez az 1900-as évek elején leégett) építtetett. Az épület műemléki védettséggel rendelkezik.

Méntelep

Az 1907-re felépült volt Méntelep hatalmas épületegyütteséből már csak három épület áll, közülük a két kisebbik (egy óvoda és egy magánház) a város talán legszebben felújított házai. Helyi védelem alatt áll az épületek tömege és Igmándi úti homlokzata, környezetének növényzete

FRIGYES FŐHERCEG LOVASSÁGI LAKTANYA

Az 1900-as évek elején épült egykori huszárlaktanya Frigyes főherceg nevét viselte. 26 épületéből ma már csak 19 áll. Többségüket kisebb-nagyobb mértékben felújították, átépítették. A lovassági laktanya egységes koncepció alapján épült, településkarakter szempontjából védettek a beépítési rendszer elvi alapjai, épületek arányai, elhelyezkedésük, épületrészletek, növényzet.

Műemléki igényű rekonstrukcióra csak a keleti lovarda esetében került sor. Az épület a Magyar Lovas Színház előadásainak színhelye. Védett az épülettömeg, az épületarányok, a nyílászáró arányok és a homlokzatok.

VÉDETT TELEPÜLÉSSZERKEZET ÉS UTCAKÉP

Komáromban több egységes arculattal rendelkező terület kapott helyi védelmet.

Védett településszerkezettel rendelkezik Szőny nőtt magja.

Az egységes koncepció alapján történt beépítés miatt védett a Szent István tér környékének, a Frigyes főherceg lovassági laktanyának, az egykori MÁV lakótelepnek, a buszpályaudvar melletti öt lakóépületnek a településkaraktere.

Településkép szempontjából védett a Mártírok útja Szabadság térrel szembeni szakasza, a városközpontban a József Attila utca és a Kelemen László utca egyes szakaszai és a Beöthy Zsolt utca páros oldala a Táncsics utca és a Sport utca között.

Szőny nőtt magja

Szőny nőtt magjának eredeti településszerkezete a napjainkig megőrződött. A terület fésűs beépítése és a szilvamag alakú központi rész már az 1800-as években készült Második Katonai Felmérés térképén is szépen kivehető.

Érdekesség, hogy a területen a megmaradt falusi épületek utcai homlokzata sajátos jegyeket hordoz. A házak utcai homlokzatmagassága nagyobb, mint a többi homlokzat esetében, így az oldalsó szakaszokon a tetőszerkezetet eltakaró „fülek”, felfalazott szakaszok láthatóak.

Kisvárosi utcakép

Komárom központjának kisvárosias arculata nagyban meghatározza az idelátogatók városról kialakuló képét. A zártsorúan elhelyezett, egy-két szintes épületek homlokzatának színes sora egységes, értékes utcaképet alkot.

Szőny nőtt magja az 1800-as években

Szőny nőtt magja napjainkban

Szőnyi utcakép

Szőnyi „füles” homlokzat

Komáromi kisvárosias utcakép

Komáromi kisvárosias utcakép

Index
27. – 32.

Római kori szarkofágok

BRIGETIO RÓMAI KORI TELEPÜLÉS

A római korban Pannoniában a Duna menti határ, a Limes védelmére, jellemezően a folyó jobb partján erődláncolatot építettek. Ennek egyik fontos állomása volt a nagyrészt a mai Szőny alatt fekvő Brigetio. A Duna-parton felépített, 540 x 430 méter alapterületű kő legiotábor a Pannonia tartományt védő négy legio egyikének volt az állomáshelye, a körülötte fekvő katonavárosban a katonák családtagjai, a közelében kiépült polgárvárosban az iparosok és kereskedők éltek. Brigetio területén az 1990-től folyó modern régészeti feltárások során számos értékes régészeti lelet került elő, ezek a Komáromi Klapka György Múzeumban tekinthetők meg. Közülük kiemelkednek a világhírű falfestmények, Philippus Arabs császár bronz törvénytáblája és Ovidius Naso római költő téglába karcolt ábrázolása. A város több pontján látható szarkofágok és mérföldkövek is e dicső múlt emlékei. 2014-ben, a gátépítés során, a Duna-parton egy fürdőkomplexum maradványai kerültek elő, 2017-ben a legiotábor területén pedig egy nagyméretű, impozáns épület került feltárásra, amely feltehetően I. Valentinianus császár halálának (375. november 17.) és II. Valentinianus császárrá kikiáltásának a helyszíne volt.

Római kori falfestmény a polgárvárosból

Római kori épület feltárása a legiotáborban

EMLÉKMŰVEK ÉS SZOBROK

A város közterületeit nagyban meghatározzák az ott elhelyezett emlékművek és szobrok.

Nepomuki Szent János szobor

A műemléki védettségű Nepomuki Szent János szobor Kopánnymonostor főutcáján, védőépületben található. A szobor a talapzatán elhelyezett évszám szerint 1718-ban készült, jelenlegi helyén 1901 óta áll.

Szentháromság-szobor

Az egykori Gyürky-kastély kertjében álló műemléki védettségű Szentháromság-szobrot az 1763. évi nagy komáromi földrengés emlékére 1764-ben állíttatta gróf Zichy Miklósné Berényi Erzsébet. A felhőkoszorúkkal és puttókkal díszített oszlop tetején Mária Mennybevitele szoborkompozíció látható a Szentháromság ábrázolásával.

1848/49-es honvédemlékmű

1848/49-es honvédemlékmű műemléki védettség alatt áll. Az emlékmű a Komáromból Ácsra vezető út 92. km-ének közelében, körbekerített területen, lépcsős alépítményen áll. A hasáb alakú talapzaton álló oszloptörzset tölgykoszorú és koronás magyar címer díszíti. Az 1848/49-es szabadságharc e vidéken elesett honvédeinek emlékére a szobrot Komárom vármegye 1870-ben állíttatta.

Nepomuki Szent János szobor

Szentháromság-szobor

1848/49-es honvédemlékmű

Index
36. – 38.

VÁROSI PARKOK

Jókai liget

A belváros egyik legrégebbi, igényesen gondozott, burkolt sétautakkal ellátott közparkja az utcák és közintézmények (Jókai Mór Gimnázium, bíróság) által határolt Jókai liget, ahol számos idős fa is található. Különösen értékesek a mintegy 120 éves kocsányos tölgy egyedek, valamint a szintén évszázados virágos kőris példányok és császárfa. A parkban idős juharlevelű platánok, vadgesztenyefák és korai juharok nagy számban láthatók. Kevés örökzöld is van a park nyugati felén kialakított burkolt tér szélén. A parkban gazdag madárvilág található, emlősök között megtalálható a közönséges denevér és a mókus. A park felújítására 2018-ban pályázati forrásból kerül sor.

Gyürky-kastély kertje

A városlakók gyakran látogatják a kórház kertet. Az egykori kastélyt különleges fákkal és bokrokkal beültetett csaknem 7 hektáros park öleli körül. Az idős fákkal és értékes aljnövényzettel rendelkező park értékes fái, a bükk, a vadgesztenye, a kocsánytalan tölgy, a páfrányfenyő, a platán, a fekete fenyő, a közönséges gyertyán és a hársfák némelyikének körmérete az 5 métert is eléri. Számos idős famatuzsálem (főleg kocsányos tölgyek, japán akác, törökmogyoró, páfrányfenyő) található a védett területen. Árnyékukban odvas keltike, hóvirág, erdei tulipán és téltemető is virágzik. Az aljnövényzetben sűrűn nyílik a medvehagyma is. Az idős fákon és a sűrű cserjeszintben számos madárfaj költ. A kórházkert látogatható, a park bejárata a katolikus templommal szemben nyíló főbejárat, a barokk, impozáns kovácsoltvas kapu.

Szent István tér

Említést érdemel még a Szent István tér a csüngő japán akácfáival és virágágyásaival.

Szabadság tér

A Szabadság téren a felújítás során megtartották az alacsony törzsre oltott idős fehér eper fákat is, melyek így a tér ékességei maradtak.

Jókai liget

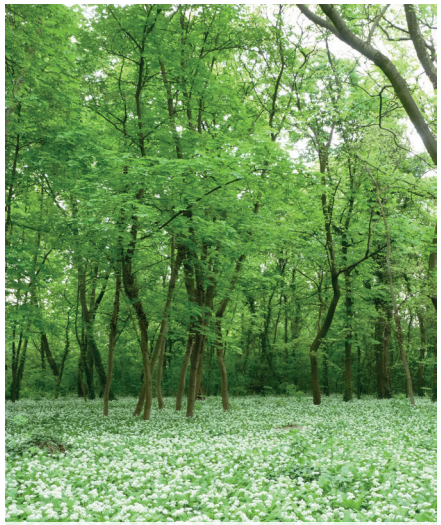

Gyürky-kastély kertje

Szent István tér

VÁROSI TAVAK

Rüdiger-tó

Komárom belterületén a legnagyobb állóvíz a két tóból álló Rüdiger-tó. A tavakból és parkból álló természetvédelmi terület a város kedvelt pihenő és horgász helye, melynek létrejötte elsősorban a 19. századi erődépítkezésekhez kapcsolódik. A közeli téglaégetőhöz ugyanis innen termelték ki a jó minőségű agyagot, illetve az Igmándi erőd sáncaihoz innen hordták a földet. A két tó látványát három kisebb sziget teszi változatossá. A nagyobbik tó egy sétány mentén körbejárható, a kisebbik inkább természetközelibb. A tavak körül hatalmas platánfák és fűzfák találhatóak, gazdag a tavak madárvilága. A náddal benőtt szigetek a vízimadarak számára költőhelyként is szolgálnak. A szigetek gyakori látogatója a szintén védett vidra is. 2014-ben a hódok is megjelentek a területen, melyek áttelepítéséről az önkormányzat gondoskodott.

Szőnyi-halastó

A Kórház kerttel szemben elhelyezkedő két kisebb tóból álló halastórendszer jelentős vizes élőhely. A természet közeli élőhelyek, nádasok inkább a tavaktól nyugatra folytatódó völgyszakaszon láthatók, míg a keleti részen legelő fekszik védett növényekkel. A tavaknál található a Kállay Ödön emlékpark és az 1627-ben e területen megkötött török-magyar béke emlékére állított kopjafa.

Rukken-tó

A Posta rét mellett található egy időszakosan víz alatt lévő terület, melyet fás szárú növényzet vesz körül. A Posta réttel együtt természetközeli, háborítatlan élőhelyet ad a kétéltűeknek és a madárvilágnak.

Rüdiger-tó

Szőnyi-halastó

Index
42. – 43.

DUNA ÉS ÁRTERE

Komárom városában természetvédelmi szempontból a Duna és ártere meghatározó. Egyrészt azért, mert a folyó és árterei különböző területek között ökológiai folyosót képeznek, másrészt azért, mert számos ritka és veszélyeztetett fajnak, rengeteg vízimadárnak, gazdag növény- és állatvilágnak nyújtanak otthont. A koppánymonostori Szent Pál-szigetet, holtágat és Szőnyi szigeteket a hozzájuk kapcsolódó Duna parttal felvették a NATURA 2000 rendszerbe (Duna és ártere néven kijelölt kiemelt jelentőségű különleges természet-megőrzési terület). A kirándulók kedvelt úti célja a Szent Pál-szigeten kialakított Monostori Ártéri Tanösvény, de a vízitúrázók számára is népszerű kirándulóhely.

A közel 4 km hosszú szigeten többféle élőhely megtalálható:

- A sziget felső részét, a mellékág bal partját és az alsó területek jelentős részét erdő borítja. Az erdő egyes szakaszain idős fák, óriási termetű szürke és fehér nyárfák és koros fehér füzek találhatóak.
- A Duna folyó mentét bokorfüzesek kísérik.
- A sziget középső részén nagy kiterjedésű rét helyezkedik el, mely területén parti szűrésű kutak találhatóak, illetve a terület egy részére gyümölcsöst telepítettek.

A sziget közepén fekvő kaszálón és a nedves mocsárréten több száz egyeddel jelenik meg a réti iszalag. A fekete és fehér nyarasok gyepszintjét gazdagítja a téli zsurló. A hóvirág a fűz-nyár ligeterdők kora tavaszi virága. A nyáron nagy egyedszámban látható nyári tőzike többnyire a mocsárrétek foltjaiban jelenik meg. A ligeti csillagvirág telepei a Monostori holtág magas partjainál, és keményfás ligeterdőkben találhatóak meg.

A sziget szárazodó, kaszált gyepeinek területein tömegesen jelenik meg kora ősszel a sziget jelképének számító őszi kikerics.

A szintén Natura 2000-es védettség alatt álló Szőnyi ártér élővilágának bemutatására jelenleg készítenek elő egy tanösvényt. A tervezett tanösvény a Bocska tótól indul, a nádas terület mellett haladva összeköti a Szőnyi horgásztavakat és a Kállay Ödön parkot. A két kilométer hosszú tanösvény bemutatja a vizes élőhely és a horgász tavak melletti láprét élővilágát. Akár a közelben lévő kórház kert megtekintésével összekötve, tartalmas és változatos kirándulást biztosít szép természeti környezetben a látogatók részére.

Koppánymonostori Duna-part

Szőnyi Duna-part

4. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

- Városközponti területek
- Tömbházas lakóterületek
- Családi házas lakóterületek
- Intenzív beépítésű lakóterület a fürdő környezetében
- Szőny történeti magja
- Kertes területek
- Az erődrendszer területei
- Nagy kiterjedésű intézményterületek és különleges területek
- Duna-part
- Iparterületek
- Gazdasági tevékenység területei
- Egyéb, nem beépített területek

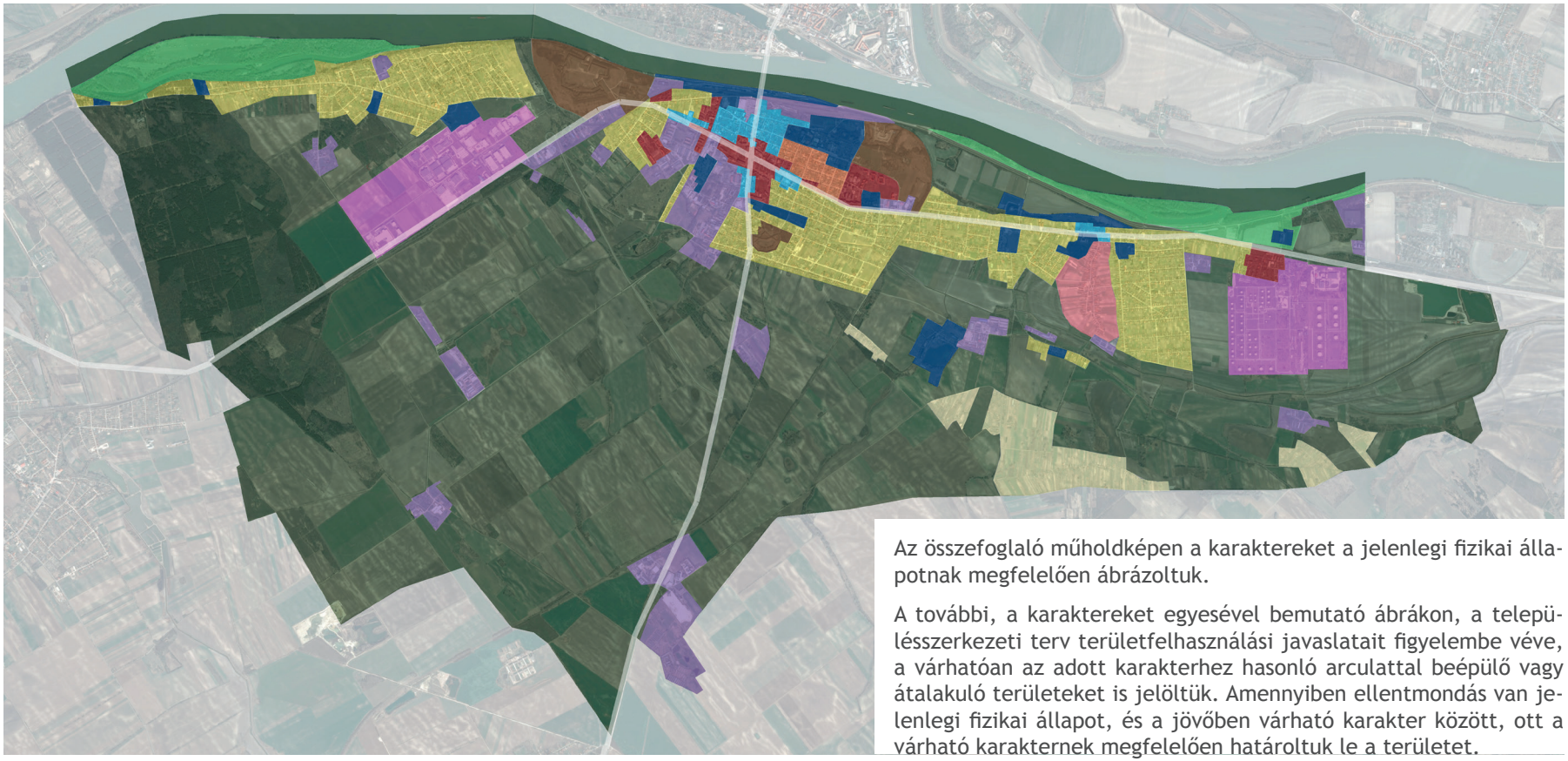

Az összefoglaló műholdképen a karaktereket a jelenlegi fizikai állapotnak megfelelően ábrázoltuk.

A további, a karaktereket egyesével bemutató ábrákon, a településszerkezeti terv területfelhasználási javaslatait figyelembe véve, a várhatóan az adott karakterhez hasonló arculattal beépülő vagy átalakuló területeket is jelöltük. Amennyiben ellentmondás van jelenlegi fizikai állapot, és a jövőben várható karakter között, ott a várható karakternek megfelelően határoltuk le a területet.

Komáromban tizenkettő eltérő karakterű terület határozható meg.

A városközponti területek az Igmándi út mentén, a Mártírok útja és a Duna közötti szakaszon alakultak ki. Ide sorolható a Szabadság tér környezete és Szőnyben az 1-es út menti központi rész is.

A tömbházas lakóterületek a városban elszórtan helyezkednek el, keretes, vagy telepszerű beépítésben.

Családi házas lakóterületek nagyobb tömbjei találhatóak Koppánymonostor és Szőny területén, illetve Komárom délkeleti részén, a Rüdiger-tó környezetében.

Intenzív beépítésű lakóterület alakult ki a városközponti területektől keletre, a fürdő közelében, mely egészen a Mártírok útjáig terjed.

Szőny történeti magja a korábban önálló település központi részét jelöli, ahol napjainkig fennmaradt a hagyományos telekstruktúra és beépítés.

Kertes területek közé sorolhatóak a város délkeleti részén fekvő dűlőkön kialakult kiskertek csoportjai.

Az erődrendszer területei csoportba a Monostori erőd, a Csillagerőd és az Igmándi erőd tartoznak.

Nagy kiterjedésű intézményterületek és különleges területek a városban elszórtan helyezkednek el. Ide tartozik többek között a fürdő, a tavak területei, a temetők, a kórház, a vasútállomás és a rakpart is.

A Duna-part karakter a Koppánymonostoron és Szőnyben található természeti jellegű partszakaszt jelöli.

Az iparterületek csoportjába a MOLAJ és az Ipari Park nagy kiterjedésű területei tartoznak.

A gazdasági tevékenység területei a városban elszórtan megjelenő ipari, gazdasági, kereskedelmi jellegű tevékenységek kisebb egységei.

A beépített területek jellemzően a Duna mentén alakultak ki, míg a nagy kiterjedésű egyéb, nem beépített területek tőle dél felé esnek.

Városközponti területek

Tömbházas lakóterületek

Szőny történeti magja

Kertes területek

Duna-part

Iparterületek

Családi házas lakóterületek

Intenzív beépítésű lakóterület

Az erődrendszer területei

Nagy kiterjedésű intézményterületek

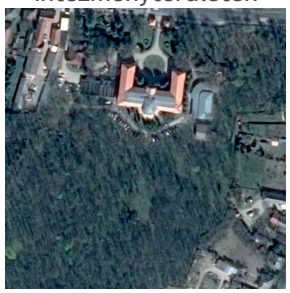

Gazdasági tevékenység területei

Egyéb, nem beépített területek

Városközponti területek

A városközpont minden szempontból vegyes építészeti terület, többféle beépítési móddal, intenzitással, magassággal, változatos funkciókkal, építészeti stílussal. Beépítése a 20. század elejétől a 21. század elejéig történt. Leginkább a lakófunkció a meghatározó, de egy városközpont összes funkciója megtalálható a területen. A városszövetet több városi tér, kisebb park tagolja.

Beépítetlen telek nem található a területen. Napjainkra csak a kisebb beépítési intenzitású telkeken történő bontással alakítható ki üres építési telek, vagy a meglévő épületek átalakítása jelenthet fejlesztési lehetőséget.

A 20. század végén, a rendszerváltás után sok új épület épült és sok épületet bővítettek, alakítottak át. Az így létesült épületek építészetileg nagyon változatosak. Az egységes arculatot a magas építészeti minőség jelentheti. Az Igmándi út, a Bajcsy-Zsilinszky utca jellemzően zártsorú beépítésű, a teljes városközponti területen ez lehet a fejlődés útja.

A városközponti területen több helyi védett épületet, és egyedi kialakítású, impozáns intézményeket találunk.

Városközponti területek

Tömbházas lakóterületek

Komárom területén elszórtan találhatóak tömbházas lakóterületek.

A tömbházas lakóterületek a két világháború között, az 50-es években és a 80-as évek után épült lakótelepek beállt növényzettel, területenként egységes karakterű épületekkel. Területenként egységes koncepció szerint beépített, az épületek homlokzati struktúrája hasonló, az alkalmazott anyagok megegyeznek. Az épületek jellemzően három-hat szintesek.

A területeken további lakóépület építésére, és a lakóépületek beépítési méretének növelésére nincs lehetőség. Bővítési, átalakítási lehetőség lehet a lapos tetejű épületek magas tetős átalakítása és a tetőtér beépítése. Erre egy-két példa már megvalósult. Átalakítási lehetőséget, szükségszerű felújítási munkákat jelent az energetikai korszerűsítés, a nyílászáró csere, a homlokzati hőszigetelés, az erkélyek és loggiák esetleges beépítése.

A területeken a lakóépületeken kívül középületek, közintézmények is megtalálhatóak, melyek az adott lakótelep építési korának megfelelő stílusban épültek.

Tömbházas lakóterületek

Index
64. – 67.

Családi házas lakóterületek

Komárom beépített területének legnagyobb kiterjedésű része vegyes beépítésű családi házas terület, oldalhatáros és szabadon álló beépítési móddal.

Az épületek építészeti stílusa nagyon vegyes, az építőanyagok használata heterogén. Az épületek, kerítések építészeti minősége, színvonala különböző. Egy-két szintes épülettömegek jellemzőek, gyakoriak a tetőtér-beépítéses házak. A településrészen változatos tetőformák terjedtek el. Beépítetlen területek nem nagyon vannak. Intézmény ellátottsága alacsony, az intézmények is léptékükben a lakóterülethez igazodóak. Csak a családi házakhoz kapcsolódó kis élelmiszer üzletek, és néhány oktatási létesítmény található a területen. A jövőben a családi házak átépítése, bővítése, korszerűsítése várható, de időben hosszan elnyúló folyamatként, minden egységesítés nélkül.

A területen, elsősorban a Mártírok útja mentén található néhány, még a II. világháború előtt épült hagyományos lakóház. Törekedni kell ezek felújítására, megőrzésére.

A településrész karakterét nagyban meghatározzák a családi házakhoz kapcsolódó kertek is.

A jövőben várhatóan hasonló karakterrel beépülő területeket sraffozva jelöltük.

Családi házas lakóterületek

Index
69. – 72.

Intenzív beépítésű lakóterület a fürdő környezetében

A terület Komárom város belvárosához kapcsolódik, észak felől a fürdő területe, dél felől a Mártírok útja határolja. Jellemzően lakófunkciójú családi házakkal épült be, de található itt szálláshely céljait szolgáló épület, panzió, hotel, vendéglátást kiszolgáló épület, cukrászda, kávézó, idegenforgalmat kiszolgáló kis élelmiszerbolt is. Ezenkívül több iskola és egészségügyi létesítmény is helyet kapott a településrészen.

Az épületek jellemzően a 60-as évek után épültek – és mivel talán ez a város legértékesebb területe – épülnek a mai napig is. Jellemző, hogy a meglévő családi házat lebontják és teljesen új épül a már üres telekre. A területen a beépítés oldalhatáros és szabadon álló. Egy-két szintes épülettömegek jellemzőek, gyakoriak a tetőtér-beépítéses házak. A településrészen változatos tetőformák terjedtek el.A településrészen jól láthatóan nő a beépítés intenzitása, minél közelebb van a terület a fürdőhöz, úgy egészül ki a lakó funkció egyéb idegenforgalmat és a fürdő közönségét közvetve szolgáló funkciókkal. Az újonnan épülő családi lakóházak mérete, kialakítása, anyaghasználata igényes, de heterogén. A terület jól látható átalakuláson megy keresztül, keresi végleges identitását.

A jövőben várhatóan hasonló karakterrel beépülő területeket sraffozva jelöltük.

Index
73. – 76.

Szőny történeti magja

Szőny történeti magja a II. világháború előtti klasszikus falusias beépítésű terület oldalhatáros, fésűs beépítéssel. Az orsós településszerkezetű falu központja a Református templom, melyet az utca szilvamag szerűen ölel körbe. A Kossuth utcában és közvetlen szomszédos utcákban számos „parasztház" jellegű, utca felé jellegzetes oromzatú ház található még. Az épületek jellemzően földszintesek, nyeregtetősek, vakoltak, cserépfedésűek.

A településrészen található intézmények léptékükben illeszkednek a klasszikus falusias beépítéshez. A területen a református templom mellett óvoda és kis élelmiszerboltok is találhatóak.

A beépítés és az utcakép helyi védelem alatt áll.

Kertes területek

Komárom kertes területeinek túlnyomó része Szőnyben található. Kialakulásuk sok esetben kapcsolódik a szőlőtermesztéshez, borászkodáshoz.

A helyi mezőgazdasági műveléshez, szőlőtermesztéshez nem kapcsolódnak tradicionális jellegű kiszolgáló épületek, présházak. Helyette a kiskertekre jellemző gazdasági épületeket találunk, melyekhez nem tartozik általánosan érvényes építészeti arculat, anyaghasználat vagy jellemző beépítési mód.

Változási tendencia, hogy egyre nő az állandóan itt élők létszáma. Ez a folyamat hosszútávon a terület arculatának átalakulásához is vezethet.

Index
81. – 84.

Az erődrendszer területei

Az „Erődök városában” három erőd is található, melyek közül a legnagyobb a város nyugati részén, a Duna-parton fekvő Monostori erőd. A Duna menti Csillageröd jelenleg felújítás alatt áll. A harmadik erőd a város déli részén lévő Igmándi erőd. A 19. században épült erődök egy egységes erődrendszer részei, építészeti kialakításuk is egységes, bár beépítési jellegük különböző. A város életében fontos szerepet töltenek be, és óriási lehetőség van az erődök turisztikai, kulturális és rekreációs hasznosításában is.

Az erődök országosan védett műemlékek, bárminemű átalakítás, felújítás, rekonstrukció csak az országos műemlékvédelem keretében, engedélyével történhet. A jelenben és a közeli jövőben mindhárom erőd saját funkciót és karaktert kaphat. A Csillageródben, a Szépművészeti múzeum részeként a kultúra, a Monostori erődben, a hadkultúra központjában, a hagyományőrzés, az Igmándi erődben pedig a rekreáció és a sport kaphat főszerepet.

Mindhárom erődhöz nagy kiterjedésű zöldfelületek tartoznak. A zöldfelületek elhelyezkedésük miatt nagyon különbözőek, de egyformán fontosak a város struktúrájában.

Az erődrendszer nagyban meghatározza az egész település arculatát, és kapcsolódási pontot jelent Észak-Komáromhoz is.

Nagy kiterjedésű intézményterületek és különleges területek

Komárom a történeti kialakulása és földrajzi elhelyezkedése miatt három, gyakorlatilag önálló településrészből áll, Szőny (Ó-Szőny), Komárom (Új-Szőny) és Koppánymonostor. Minden településrészen kialakultak saját, nagyobb intézményterületek, így ezek Komáromban szétszórtan találhatóak. Közös jellemzőjük, hogy az őket körülvevő lakóterülettől eltérő léptékkel, nagy telekmérettel rendelkeznek.

Ide tartozik többek között a kórház (egykori Gyürky-kastély), a fürdő, a Rüdiger-tó és környezete, a sportpályák és a temetők is.

Az épületek különböző korokban épültek a 20. század elejétől napjainkig, így stílusuk is meglehetősen különböző. Ugyanígy különböző az épületeket körülvevő zöldterületek jellege is. Közös tulajdonságuk azonban, hogy az épületek elhelyezése és kialakítása egyedi, az adott funkcióhoz és telekhez illeszkedő.

A jövőben várhatóan hasonló karakterrel beépülő területeket sraffozva jelöltük.

Nagy kiterjedésű intézményterületek és különleges területek

Index
87. – 91.

Duna-part

A város teljes egészében a Duna jobb partján fekszik, de a történelmi átalakulások (Trianon-Komárom kettészakítása) miatt városias Duna-partról nem beszélhetünk, csak beépítetlen, természetközeli Duna-partról.

Természetes vízpart húzódik több kilométer hosszan Koppánymonostoron és Szőnyben is. A kettő meglehetősen különböző, a Monostori Duna-part egy szinte háborítatlan természeti környezet, a szigettel, a holtággal, míg a Szőnyi Duna-part ugyan szintén beépítetlen, de részben a gátépítés által formált. Mindkét Duna-parti rész dús növényzettel, állatvilággal rendelkezik.

Iparterületek

Komárom két nagy, jelentős iparterülettel rendelkezik, melyek határozottan elkülönülnek a várostól: a MOLAJ iparterülete és az Ipari park.

A MOLAJ a város keleti végén található, egy kialakult ipari terület, alig változó épület állománnyal, de folyamatosan változó ipari tevékenységekkel, melyeknek általános jellemzője, hogy az olajiparhoz kapcsolódnak.

A város nyugati végén található a rendszerváltás után létrehozott Ipari park, mely napjainkban is folyamatosan nő, fejlődik. A terület közvetlen közelében épül a Szlovákiát és Magyarországot összekötő „új Duna-híd”, melynek elkészülte után további óriási fejlődésre lehet számítani az Ipari Parkban. Az Ipari Park karakterét nagyban meghatározza a kellemes munkakörnyezetet biztosító gondozott zöldfelület és a minőségi ipari építészet.

A jövőben várhatóan hasonló karakterrel beépülő területeket sraffozva jelöltük.

Gazdasági tevékenység területei

Komárom város városias belső területein is számos helyen találunk olyan egybefüggő területeket, ahol intenzív gazdasági tevékenység zajlik.

Ezek egy jelentős része a Frigyes laktanya területén van, vagy ahhoz közvetlenül kapcsolódik. Erre a területre jellemző volt, hogy a gazdasági tevékenységet folytató cégek a volt laktanya épületeit használták tevékenységükhöz. Az utóbbi években ezek a gazdasági tevékenységek megerősödtek annyira, hogy a cégek átépítik a régi épületeket és újakat építenek.

További gazdasági tevékenységek területei a városból kivezető utak mentén találhatóak. Ezek a területek sokszor mezőgazdasági funkcióhoz kötődőek, a funkcióhoz kapcsolódó megjelenéssel.

A jövőben várhatóan hasonló karakterrel beépülő területeket sraffozva jelöltük.

Index
95. – 98.

Egyéb, nem beépített területek

A beépített terület méretéhez képest jelentős nagyságú nem beépített területtel rendelkezik a város. Egyéb, nem beépített területek közé tartoznak a mezőgazdasági- és az erdőterületek.

Közös jellemzőjük, hogy ezek elsősorban nem épületek elhelyezésére szánt területek.

Index
99. – 101.

5. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ – ÁLTALÁNOS ELVEK

Általános elvek

A település egészére vonatkozóan megfogalmazhatunk általános ajánlásokat, általános elveket. Amennyiben településünket ezen ajánlások mentén alakítjuk, egységes, rendezett városi arculatot érhetünk el. Ezek a főbb elvek az adott településrész karakterétől függetlenül, általánosságban érvényesek, tehát az egész város területén meghatározzák a településképet.

Ilyen általános témakörök többek között az örökségünk megőrzése, a szín- és anyaghasználat, a telepítés, a tömegformálás, az épületmagasság, a tetőforma, a műszaki berendezések és a városi infrastruktúra, az intézmények egyedi megjelenése, a közterületek, az utcabútorok és a burkolatok, a cégérek, a reklámhordozók és a házszámok.

Index
102. – 103.

Telepítés

Jó tanácsok a telepítéshez:

- Vegyük figyelembe a telek adottságait! (pl. tájolás, domborzat, geometria)
- Figyeljünk saját épületünk és a szomszédos épületek benapozására is!
- Figyeljünk a szomszédos épületekre, ne károsítsuk azokat!
- Építkezésnél törekedjünk az idős, értékes fák, növények megtartására!
- Épületünket úgy helyezzük el, hogy egybefüggő zöldfelület, udvar, kert alakulhasson ki a saját telkünkön, illetve a szomszéd telkekkel közösen!
- Az épületek energia-háztartását természetes módon szabályozzuk (telepítés, tájolás, benapozás, környező növényzet)!

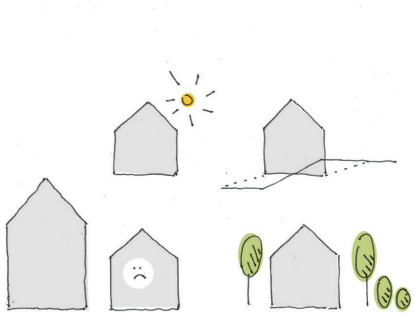

Épületünket körültekintően, az adottságokhoz igazodva telepítsük!

Figyeljünk épületünk tájolására, benapozására!

5. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ – ÁLTALÁNOS ELVEK

Örökségünk megőrzése

A település számos épített értékkel rendelkezik, melyek történelmi és kulturális hagyományokat hordoznak.

- Őrizzük meg értékeinket! Ismerjük meg választott lakhelyünk értékeit és ahhoz igazodva alakítsuk ki új házunkat!
- Ha régi házat vásárolunk, fontoljuk meg milyen módon lehet azt megtartani, felújítás során őrizzük meg annak értékeit!
- Védett épület felújítása, átépítése során törekedjünk az eredeti építészeti elemek visszaállítására, csak az eredeti építészeti elemekkel összhangban lévő változtatásokat alkalmazzunk!

Index
105. – 107.

Őrizzük meg
értékeinket!

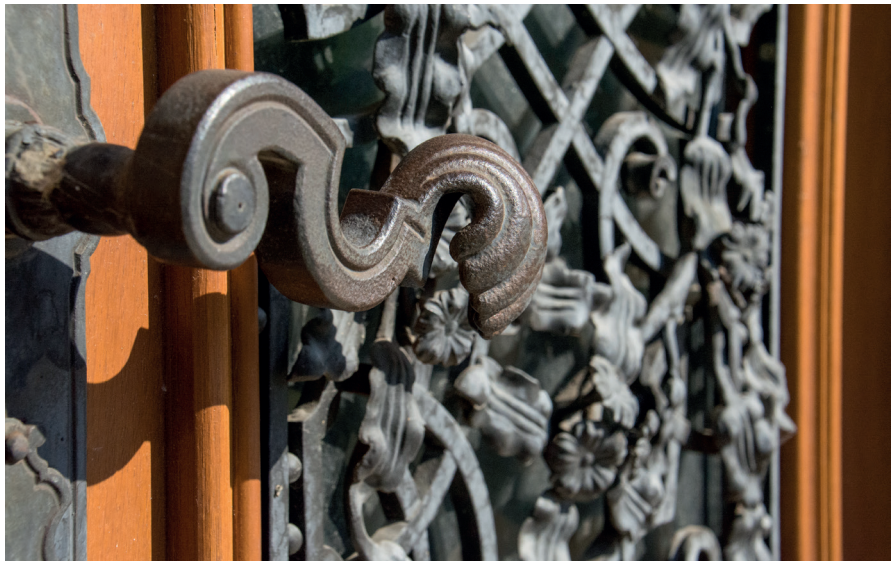

Index
108. – 110.

5. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ – ÁLTALÁNOS ELVEK

Szín- és anyaghasználat

Használjunk minőségi anyagokat, hogy épületünk hosszú éveken át értéket képviseljen! Kerüljük a természetes építőanyagokat imitáló „mű” anyagokat, burkolatokat. Részesítsük előnyben a településen hagyományosan használt anyagokat!

- A színvilágban a föld természetes színei, vagy pasztell színek domináljanak! A történeti településrészeken bátran alkalmazzuk az ott hagyományos színeket, színezést!
- Egymással harmonikus egységet alkotó színeket válasszunk épületünkön!
- Szépen öregedő homlokzatszínezést alkalmazzunk!
- Kerüljük a csempe jellegű, ragasztott és tájidegen burkolatokat!

Minőségi építőanyagokat használjunk!

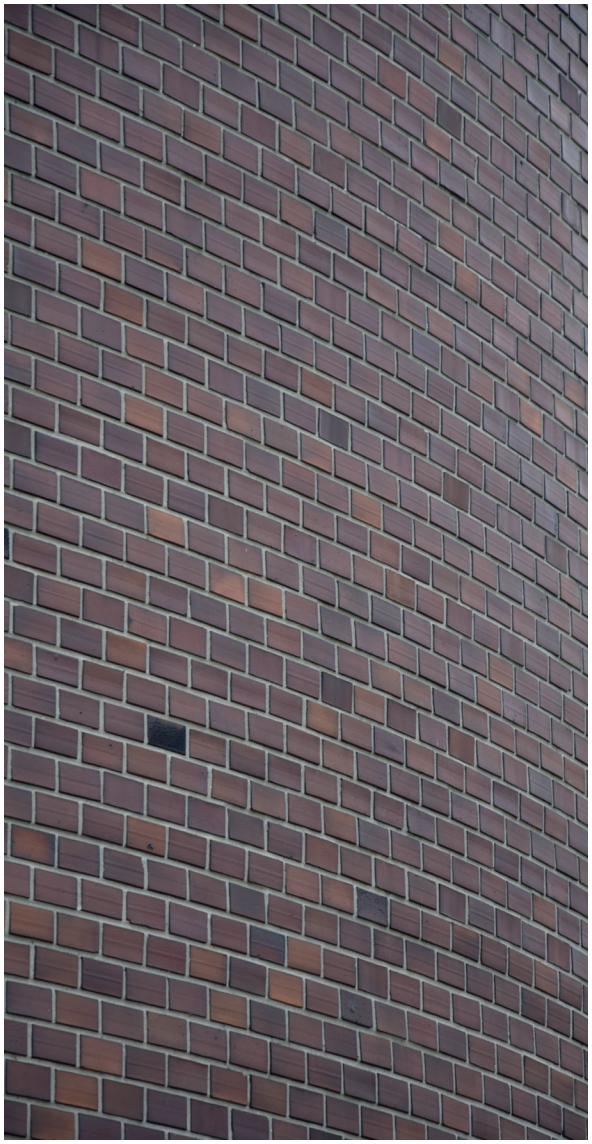

Index
111. – 112.

Épületünk tetőformáját a kialakult állapotnak megfelelően válasszuk meg!

Ikresen csatlakozó beépítésnél a tetőhajlásszög legyen azonos!

Tetőforma

Egy utca hangulatát a tetőformák hasonlósága nagyban befolyásolja. Az az utcakép sugároz kellemes érzetet, ahol az épületek telepítésben és tetőformában jellemzően azonosak.

- Épületünk tetőformáját az utcaképnek megfelelően válasszuk meg, hogy a meglévő utcaképbe új épületünk illeszkedjen!
- Ne építsünk többszintes tetőteret!

5. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ – ÁLTALÁNOS ELVEK

Tömegformálás

A kevesebb néha több!

- Egyszerű, tiszta formákra, átgondolt és visszafogott épülettömegekre törekedjünk!
- Az építkezés során visszafogott tömegformálásra, ugyanakkor részletgazdagságra törekedjünk! Értékálló, karakteres épületet építsünk!
- Kerüljük a nagy doboz jellegű épületeket, a nagy tömegeket! Szükség esetén mértékletesen tagoljuk az épületet!
- Vegyük figyelembe a környezetben jellemző beépítési rendszert!
- Épületünk utcai homlokzatának részbeni visszahúzásával csökkenthetjük az épület tömegét, valamint javíthatjuk annak utcáról feltáruló látványát!

Épületmagasság

Az épületek közel azonos magassága hozzájárul az utca egységes arculatához, a harmonikus utcaképhez.

- Ne építsünk a környező beépítéstől jelentősen eltérő magasságú épületeket!

A meglévő épületekhez igazodó magasságig építkezzünk!

Index
114. – 115.

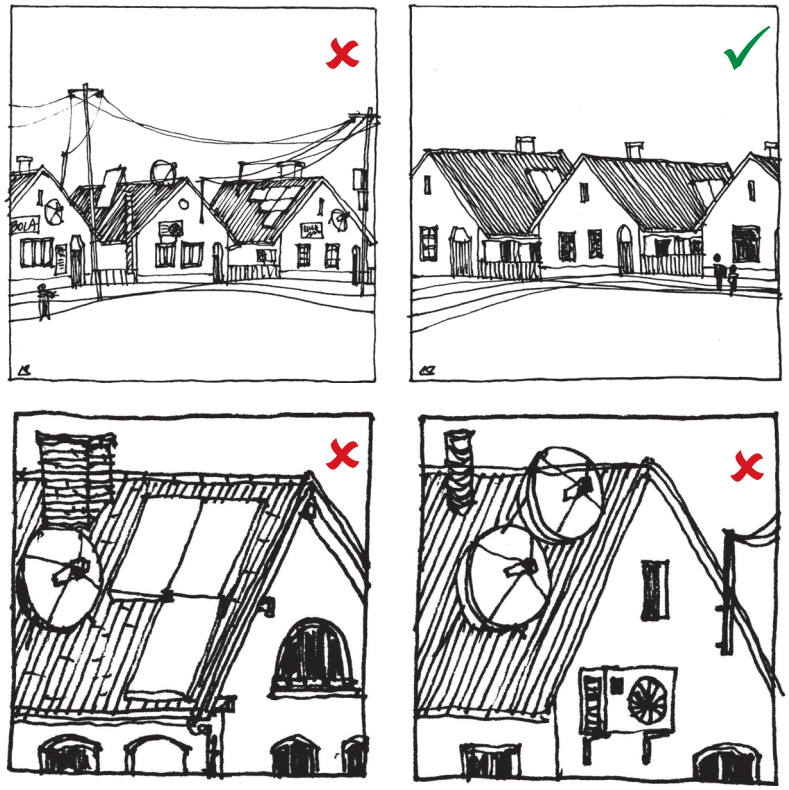

Lakóépületünk közműbekötését földkábellel építsük!

Műszaki berendezések és városi infrastruktúra

- Az épületek energia-háztartását elsősorban természetes módon szabályozzuk (telepítés, tájolás, benapozás, környező növényzet)!
- Kerüljük a mesterséges berendezések telepítését. Amennyiben ezek mégis szükségesek, azokat növényzettel takartan, rejtetten helyezzük el.
- Az épületek közterület felől látható homlokzatára valamint utcai tetősíkjára ne szereljünk parapetkonvektor kivezetést, szerelt kéményt, parabolaantennát, légkondicionáló berendezés kültéri egységét, megújuló energia berendezéseket, napelemet, napkollektort, egyéb gépészeti elemeket!
- A közterületeken új elektromos és távközlési légvezetékek helyett földkábelt alkalmazzunk!
- Ha az utcában légvezeték van, az új bekötéseket akkor is földkábellel építsük. Így a későbbiekben a légvezetékek földkábelre történő cseréje egyszerűbb, és telken belül nem jár építési tevékenységgel.

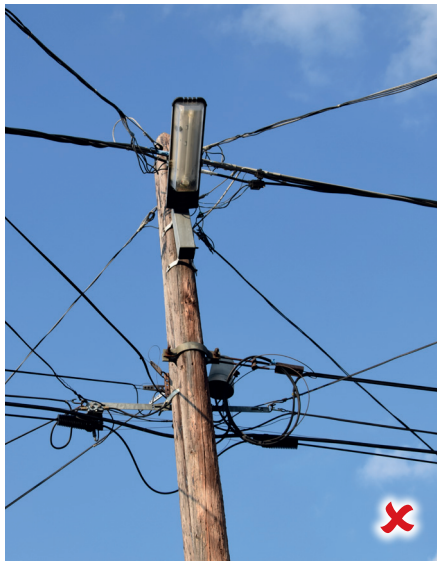

Index
116. – 117.

5. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ – ÁLTALÁNOS ELVEK

Közintézmények esetében alkalmazhatunk egyedi építészeti megjelenést!

Az intézmények egyedi megjelenése

Komáromban számos intézmény található, melyek léptékükben jellemzően a környezetükhöz igazodnak. Mégis, funkciójukból adódóan megjelenésük egyedi, meghatározó.

Az intézményeket szabadabb anyaghasználat és homlokzatképzés jellemzi. Ezen épületek esetében lehetőség nyílik a szabadabb épületformálásra, építészeti megjelenésre. A természetes színeket kiegészítve, ahhoz illeszkedve használható kis mértékben élénkebb színvilág is, hogy felkeltse a figyelmet. Bátran alkalmazhatunk időtálló, értékes építőanyagokat, amilyen például a kő vagy a kisméretű tégla.

Az intézmények nagyban meghatározzák az egész település képét, ezért különösen figyeljünk az épületek részletképzésére is!

Index
118. – 122.

Index
123. – 129.

5. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ – ÁLTALÁNOS ELVEK

Kerítések

Az építészeti arculatot az épületek mellett a kerítések is nagyban formálják, különösen Komáromban, ahol a házak sok helyen előkerttel épültek. A teljesen tömör kerítésekkel övezett utcák csupán közlekedési csatornává válnak, az épületek elveszítik a közterülettel való kapcsolatukat. Törekedjünk a legalább részben áttört, növényzettel kombinált kerítések létesítésére! Ne alkalmazzunk nád vagy műanyag háló fedést, és kerüljük az előregyártott, tömör kerítéselemek alkalmazását is!

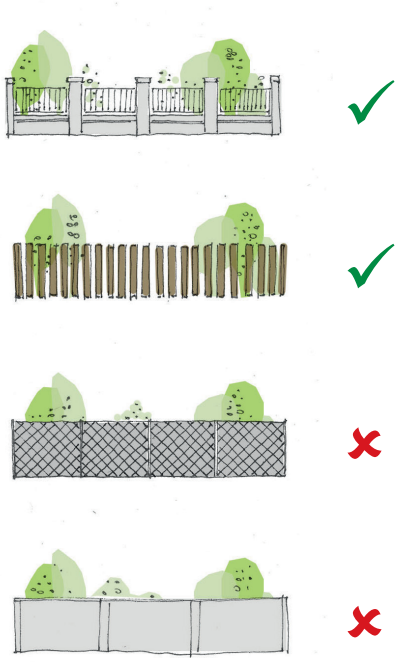

Kerítésünket kombináljuk növényzettel!

Kerüljük az előregyártott, tömör kerítéselemek alkalmazását!

Index
130. – 135.

Sem a közterületi kerítések, sem az építési telkek közötti kerítések magassága ne haladja meg a 1,8 métert!

Az építési telkek közötti kerítés ne legyen tömör, hogy összefüggő zöldfelület alakulhasson ki a tömbbelsőkben.

Pillérből és mezőből álló kerítés kialakítása esetén a lábazat és a pillérek anyaga vakolt falazat, tégla vagy kő legyen! A pillérek közötti mező áttört legyen!

A kerítés anyaghasználata és színe legyen összhangban a házunkkal.

Lejtős terepen 10%-nál meredekebb lejtés esetén lépcsőzzük a kerítés lábazatát. A lábazat csak lankás, ennél enyhébb lejtésű terepen kövesse lépcsőzés nélkül a domborzatot!

Lépcsőzetes kialakítású lábazatra telepített kerítésnél mindig az alacsonyabb szinten elhelyezett magasabb oszlop eredményez esztétikusabb – a sík terepen alkalmazotthoz hasonló – látványt.

Két sík szakasz közötti nagy szintkülönbség nagyon rövid lépcsőzetes kialakítású szakaszokkal hidalható át ízlésesen.

Index
136. – 139.

5. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ – ÁLTALÁNOS ELVEK

Kertek

Kertünk a növények növekedésével, visszahúzódásával minden évszakban más képet mutat. Komáromban a kertek jellemzően a kikapcsolódást szolgálják és díszkertként kerülnek kialakításra.

A családi házas és az intenzív beépítésű lakóterületeken, illetve a városközpont területén a kerteket jellemzően pihenőkertként alakítják ki. A városközpont területén a kertek kevésbé érvényesülnek a településkép szempontjából, mivel a zártsorú beépítés miatt csak hátsókertként vannak jelen. Díszkertek létrehozásakor is a helyi, hagyományos fajok ültetését részesítsük előnyben! Pihenőkertünkben is kialakíthatunk veteményes- és fűszernövénykertet.

A tömbházas lakóterületekhez jellemzően nagy kiterjedésű közös kert tartozik, melyet gondozzunk sajátunkként!

Szőny történeti magjának hosszú keskeny telkei hagyományosan haszonkertként kerültek kialakításra. Napjainkban is törekedjünk a nagyméretű kertek gondozására, legalább részben gyümölcsöskertként, veteményesként történő kialakítására.

A kertes területeken a szőlő- és gyümölcstermesztés jellemző. Kertünket ennek megfelelően műveljük!

Veteményeskertet vagy fűszernövénykertet és gyümölcsöskertet is kialakíthatunk!

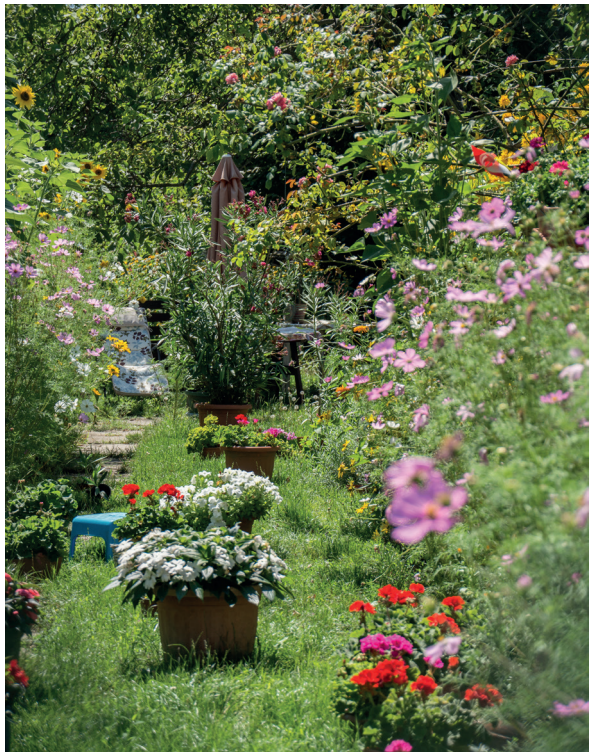

Index
140. – 143.

Kertünk segítse az épületünk tájba illeszkedését!

Gondozott kertünk a kikapcsolódás és pihenés színtere is lehet!

Index
144. – 148.

5. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ – ÁLTALÁNOS ELVEK

Gondozzuk a házunk előtti közterületeket, bátran ültessünk virágokat!

Közterületek

A kedvező településkép egyik feltétele, hogy közterületeink rendezettek legyenek. Komáromban a közterületek általános képe gondozott, kisvárosias megjelenésű. A településközpont területén nagyobb hangsúlyt kapnak a burkolt felületek és az utcabútorok. Koppánymonostoron a rendezettség érzetét tovább erősítik az egységes stílusú, mégis egyedien megmunkált fa padok.

Elsődlegesen a közterületek minősége határozza meg a Komáromban megfordulók településünkről kialakított képét.

Index
149. – 152.

Gondozott tereink közös értékeink, ezért figyeljünk megóvásukra!

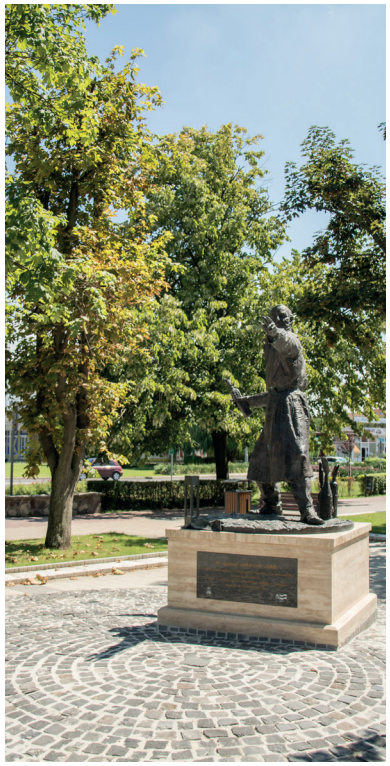

Index
153. – 157.

5. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ – ÁLTALÁNOS ELVEK

Utcabútorok, burkolatok

Komárom köztereit térségi központi és turisztikai szerepe miatt nem csak saját lakosai használják. Kiemelt helyzetéhez illeszkedően, forgalmasabb területei városias megjelenésűek.

A Szabadság tér felújítása komplex szemléletmóddal történt, mely mintaként szolgálhat a város más területei számára is. A felújítás során nagy hangsúlyt fektettek az időtálló burkolatokra, a minőségi utcabútorokra és gondozott zöldfelületek kialakítására.

Fontos, hogy egy-egy településrész meghatározó közterületei megtalálják, megőrizzék saját egyedi arculatukat.

Index
158. – 165.

A városrészek egyedi arculatának kialakítását segítik az egyedi köztéri elemek, utcabútorok, építmények, szobrok.

Index
166. – 172.

Közösségi zöldfelületek

A közösségi zöldfelületek kialakításakor is a településrész arculatához való igazodást kell szem előtt tartani. Fontos a természetes anyag- és színhasználat. A burkolt felületek arányát minél alacsonyabban kell tartani és kedvező klimatikus hatása miatt érdemes vízfelületeket, a játszótereken akár vizes játékokat létesíteni.

Vigyázzunk a közterületi berendezéseinkre, hogy sokáig élvezhessük azokat!

Index
173. – 177.

Cégérek, reklámhordozók, házszámok

A cégérek és cégfeliratok szerepe elsősorban a figyelemfelkeltés, de emellett vállalkozásunk identitását is kifejezik. Általános ajánlás, hogy az épületeken elhelyezett különféle feliratok, cégérek, reklámhordozók stílusában illeszkedjenek a házhoz, és annak homlokzatkialakításához. Előnyösek az egyedi és kreatív megoldások, melyek arculata a reklámozott tevékenységre utal. Elsősorban a magyar nyelvű feliratok használatára törekedjünk! Komáromban a városközpont területén számos kereskedelmi, szolgáltató üzlet működik. Egy épületen belül akár több különböző vállalkozás is helyet kaphat, emiatt különösen fontos, hogy végiggondoljuk, hogy a számos cégér és felirat hogyan illeszkedhet a homlokzati struktúrába! Kirakatunkat soha ne fóliázzuk le a teljes üvegfelületen, hanem inkább termékeinkkel rendezzük be!

Lakóépületünkön vagy a kerítésen elhelyezett házszám, névtábla, felirat, postaláda is nagyban befolyásolja a házunkról kialakuló összképet. Ezért ezek elhelyezésénél és kialakításánál is törekedjünk az igényes megjelenésre!

Az épülethez és a hirdetett szolgáltatáshoz illő cégéreket alkalmazzunk!

Az egyedi házszám vagy névtábla házunk különleges dísze lehet!

6. ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

Az egyes eltérő karakterű településrészeken belül, a településkép szempontjából meghatározó építészeti elemek nem feltétlenül egyeznek meg. Például, míg Szőny történeti magjában földszintes épületeket találunk, addig a családi házas lakóterületeken gyakoriak a tetőtér-beépítéses és emeletes házak is.

Egyes településrészeken bizonyos építészeti elemekre nem érdemes ajánlást adni, amennyiben az adott építészeti elem alkalmazására nincsenek jellemző, kialakult megoldások. Ezekben az esetekben fontosabbnak tartjuk a konkrét építészeti problémára történő reagálást, a gondos tervezést, mint az előre meghatározott mintákhoz történő ragaszkodást. Például a kertes területek esetében nem érdemes megkötést megfogalmazni az ajtók-ablakokra, hiszen a településrészen változatos elhelyezésű, geometriájú, méretű, anyagú és színű nyílászárók alkalmazása terjedt el. Azok elhelyezését, méretét, stb. érdemesebb az épület karakteréhez, és a helyszínhez igazítani.

Az eltérő településrészeken az építészeti elemek – településkép szempontjából való – fontosságát a lenti táblázat mutatja.

	Városközponti területek	*Tömbházas lakóterületek*	*Családi házas lakóterületek*	*Intenzív beépítésű lakóterület a fürdő környezetében*	*Szőny történeti magja*	*Kertes területek*	*Az erődrendszer területei*	*Nagy kiterjedésű intézményterületek és különleges területek*	*Duna-part*	*Iparterületek*	*Gazdasági tevékenység területei*	*Egyéb, nem beépített területek*
Örökségvédelem							●		●			●
Telepítés	●		●	●	●	●				●		●
Magasság, szélesség	●		●	●	●	●						
Tetőkialakítás	●		●	●	●	●						
Homlokzatképzés	●	●			●					●		
Anyag- és színhasználat	●		●	●	●			●	●	●	●	
Ajtók, ablakok	●	●	●	●	●							
Részletek	●		●	●								
Kertek		●										

Városközponti területek

A városközponti területek építészeti karaktere és követendő jellegzetességei

- kisvárosi karakter
- jellemző a zártsorú beépítés, egy-két szintes épületek
- vakolt, színezett, díszített falfelületek
- cserépfedés
- karakteres kapu és kirakatok a homlokzaton

Elkerülendő, idegen motívumok

- három-négy szintes épületek, melyek magasságukkal kilógnak a házak sorából
- harsány színek alkalmazása nagy felületeken

Index
187.

6. ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

Városközponti területek

Telepítés

A városközpont területének kisvárosias arculatát elsősorban az épületek zártsorú beépítése határozza meg. Új épületünket is ennek megfelelően helyezzük el! A beépítés során igyekezzünk figyelembe venni, hogy a tömbbelsőkben a szomszédos kertekből összefüggő zöldfelület alakulhasson ki!

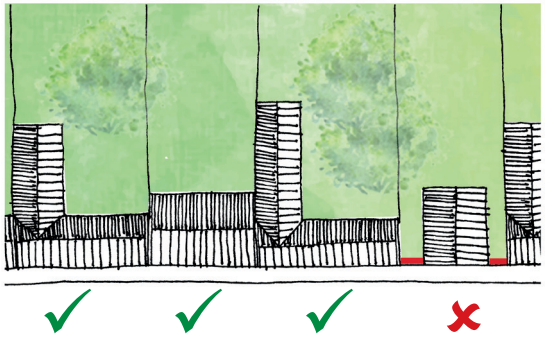

Épületünket zártsorú beépítés szerint helyezzük el!

Magasság, szélesség

Új vagy átalakított épületünk magassága a meglévő épületekhez, az utcaképhez igazodó legyen. A városközpont területén egy-két szintes épületek elhelyezése terjedt el, mely kedvező, emberközeli, kisvárosi hangulatot eredményez. A településrészen előfordul a tetőterek beépítése is, de épületünket a telek mélye felé is bővíthetjük!

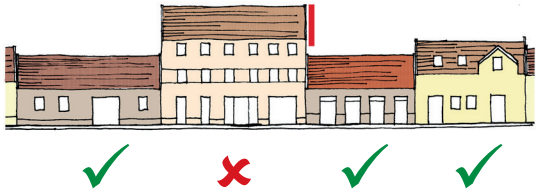

Egy-két szintes épületeket építsünk!

Tetőkialakítás

A tradicionálisan alkalmazott tetőhajlásszög a területen 35-45°. Az épületek telepítése mellett ez a legmeghatározóbb építészeti karakter, melyhez igazodni szükséges.

Új épület tervezésekor utcával párhuzamos tetőgerincű nyeregtetőt válasszunk az épület utcai tömegéhez!

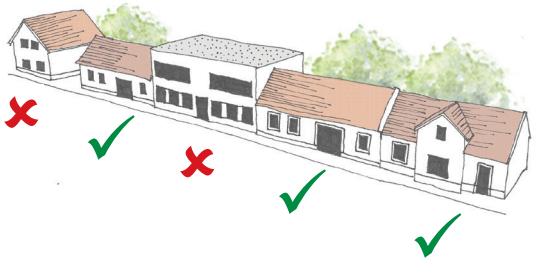

Egyszerű, utcával párhuzamos nyeregtetőt válasszunk!

Homlokzatképzés

A városközpont területén, a homlokzatok gyakori hangsúlyozása a középen megjelenő kiemelés, középrizalit alkalmazása.

A saroktelkeken álló házak általában feltűnő sarokkialakítást kaptak. A feltűnő sarokkialakítást hagyományosan a tetőforma és/vagy az épülettömeg kiemelésével érték el.

Új épület építésénél kortárs formákkal vagy anyaghasználattal is hangsúlyozhatjuk a homlokzatunk középső szakaszát, vagy saroktelek esetében a sarkot!

Meglévő épületünk hangsúlyos sarokelemeit őrizzük meg!

Saroktelken álló épületünket hangsúlyozhatjuk az épülettömeg egyedi kiemelésével is!

Városközponti területek

Anyag- és színhasználat

A homlokzatok jellemzően vakolt felületűek, színeikben változatosak. A nagyobb felületeken világosabb, pasztell árnyalatok jelennek meg. A homlokzatok gazdagon díszítettek. A vakolatdíszítések sokszor a világos alapfelülethez illeszkedő, sötétebb tónussal kerülnek hangsúlyozásra. Az utcaképet a színezett homlokzatok sora, változatossága határozza meg.

Kerüljük el az idegen burkolóanyagokat, mint a homlokzatok kőlappal (kivéve lábazatok), csempével, fával vagy fémlemezzel történő burkolása.

A településközpontban bátran alkalmazhatunk vakolatdíszítéseket!

Index
195. – 198.

Városközponti területek

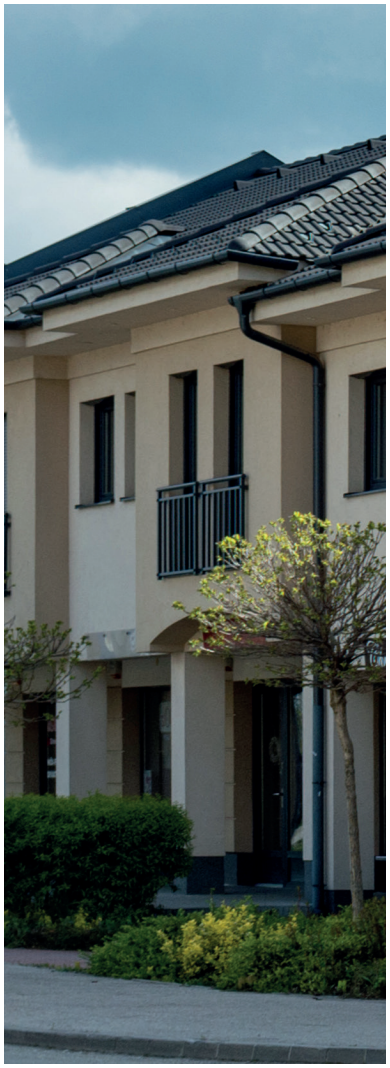

Városközponti területek

Ajtók, ablakok

A nyílászárók igényes kialakítása döntő befolyással bír házunk megjelenésére.

A városközpont területén a nyílászárók különösen hangsúlyos díszítést, keretezést kapnak. A vakolatdíszítések jól illeszkednek a szabályosan elhelyezett ablakok rendjéhez. A homlokzaton megjelenő kapuk nagyban formálják az épület arculatát.

Kerüljük a műanyag nyílászárók és külső tokos redőny alkalmazását!

Kerüljük az előregyártott szekcionált garázskapuk alkalmazását! A meglévő fa kapukat újítsuk fel, őrizzük meg! Új épület tervezésekor gondolkodjunk egyedi megoldásokban!

A hagyományos fa nyílászárókat ne cseréljük ki, hanem újítsuk fel!

Index
203. – 208.

Részletek

Az építészeti minőség a finom részletekben rejlik.

Komáromban a homlokzatok gazdag díszítése, a kapuk és ablakok hangsúlyozása jellemző.

A homlokzaton megjelenő elemek (pl. homlokzati világítás, szellőző, kerékpártároló) az épülethez illeszkedő stílusban, magas minőségben, egyedi kivitelben készültek. Épületfelújítások során őrizzük meg az értékes részleteket!

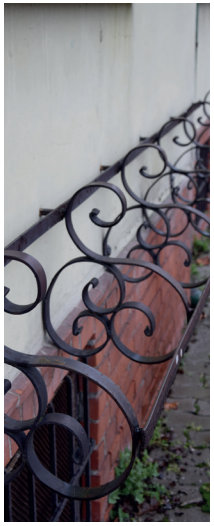

Tömbházas lakóterületek

A tömbházas lakóterületek építészeti karaktere és követendő jellegzetességei

- épületenként, épületcsoportonként egységes megjelenés
- erkélyek, loggiák hangsúlyosak a homlokzaton
- összefüggő zöldfelület

Elkerülendő, kedvezőtlen motívumok

- az egyes lakásokhoz kapcsolódó, a homlokzatot érintő egyedi, rossz minőségű átalakítások
- épületkarakter hiánya, monotonitás

Index
217.

Tömbházas lakóterületek

Homlokzatképzés

Társasházunk homlokzati felújításánál az energetikai mellett esztétikai szempontokat is vegyünk figyelembe! A lakótelep egyes épületei rendelkezhetnek önálló karakterrel, színvilággal, anyaghasználattal! A homlokzatokat bátran kombinálhatjuk növényzettel! Az egymással harmonizáló színek megválasztása a lakóépület, és az épületcsoportok szintjén nagyban elősegíti a kedvező településrészi arculat kialakulását.

Az erkélyek átalakítása megváltoztatja a homlokzatot. A teljes épületre alkalmazható megoldásokban gondolkodjunk, a lakásonkénti ötletszerű átalakítások helyett.

Ajtók, ablakok

Tömbházak esetében a szükségessé váló nyílászáró cserét érdemes az egész épületre egységesen elvégezni. Így az egyforma színű és típusú ablakok az épület egységét fogják kiemelni.

Társasházunk energetikai felújítása során fektessünk nagy hangsúlyt az erkélyek megújítására is! Az erkélykorlátok cseréje, az erkélyek lefedése, az árnyékolás megoldása és az erkélyek esetleges beépítése olyan beavatkozási területek, ahol a lakások egyedi igényein túl a teljes társasház közös érdekét is figyelembe kell venni. Körültekintő tervezéssel az egyedi igények jól illeszkedhetnek a ház egységesen kialakítandó arculatához.

Az erkélyek teljes beépítése helyett érdemesebb azokat mozgatható üvegpanelekkel télikertté alakítani. Ez a megoldás kevésbé változtatja meg a homlokzat struktúráját és hőtechnikailag is sokkal kedvezőbb.

Erkélymegoldások energetikai felújítás során Németországban

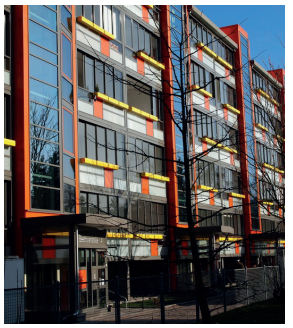

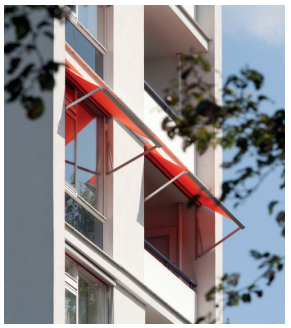

Családi házas és intenzív beépítésű lakóterületek

A családi házas és intenzív beépítésű lakóterületek építészeti karaktere és követendő jellegzetességei

- jellemzően oldalhatáron álló, helyenként szabadon álló beépítés
- változatos alaprajzi kialakítás, nagy alapterület
- változatos épülettömegek, épületkialakítások
- jellemző a két traktus szélességű utcai homlokzat
- emeletes és a tetőtér-beépítéses házak
- magastető alkalmazása
- változatos homlokzatkialakítás

Elkerülendő, idegen motívumok

- túlzott díszítések
- összetett, bonyolult tetőformák
- alacsony hajlásszögű tető és lapostető

Index
224.

Családi házas és intenzív beépítésű lakóterületek

Telepítés

A családi házas lakóterületeken elsősorban az oldalhatáron álló beépítési mód a jellemző. Koppánymonostoron előfordul a szabadon álló beépítési mód is. Az épületek helyenként kisméretű előkerttel, máshol előkert nélkül épültek. Az intenzív beépítésű lakóterületek jellemző beépítése szabadon álló vagy oldalhatáron álló, helyenként ikres beépítés is előfordul.

Új épület tervezésekor alkalmazkodjunk az utcában kialakult előkert mérethez és beépítési módhoz! Az adott utcában így kialakult beépítési vonalhoz igazodva építsünk házat.

Épületünket a meglévő rendszerhez illeszkedő módon helyezzük el!

Magasság, szélesség

A családi házas és az intenzív beépítésű lakóterületeken az épületek utca felőli homlokzata jellemzően két traktus szélességű. A jellemző épülettípusok a földszintes kockaház, a térdfalas kialakítású, tetőtér-beépítéses nyeregtetős épület és az emeletes nyeregtetős ház.

Kerüljük a kirívóan magas épületeket, házunk a szomszédos épületekhez igazodóan földszint + tetőtér-beépítéses vagy földszint + emelet magasságú legyen! Amennyiben emeletes épületet építünk, a tetőteret már nem javasolt beépíteni. Emeletes házunkat térdfal alkalmazásával semmiképpen se magasítsuk tovább!

Igazodjunk a kialakult épület magassághoz!

Tetőkialakítás

Az alkalmazott tetőhajlásszög a családi házas és intenzív beépítésű lakóterületeken 35-45°, az épületek telepítése mellett ez a legmeghatározóbb építészeti karakter, melyhez igazodni szükséges. Jellemző tetőformák a sátortető, az utcára merőleges vagy azzal párhuzamos gerincű nyeregtető. Előfordulnak összetettebb tetőformák is, de kerüljük a túlságosan bonyolult geometriájú tetőket! A környező épületek tetőformájához igazodjunk! Komáromban nincsen hagyománya a lapostetős családi házaknak, ezért ezt a típust kerüljük új ház építésekor.

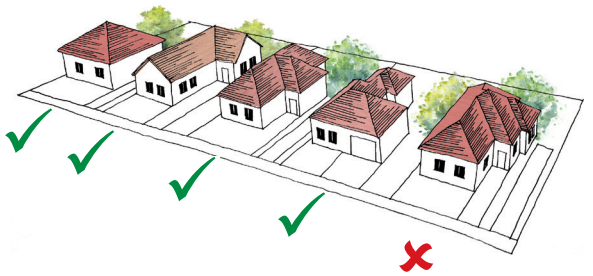

Kerüljük a túl bonyolult tetőformákat!

6. ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

Családi házas és intenzív beépítésű lakóterületek

Anyag- és színhasználat

A homlokzatok vakolt felületűek, színeikben változatosak. A nagyobb felületek törtfehér, drapp, halványbarna, halványsárga, barack színűek. A tetőfedés anyaga jellemzően cserép.

Nagy felületeken alkalmazzunk világosabb színárnyalatokat! Élénk színeket csak kisebb felületeken (pl. nyílászárók) használjunk. A kockaházakon frissebb megjelenést érhetünk el a világosabb színárnyalatokkal, és az egymással harmonizáló színek megválasztásával!

A régi házak felújítása során az eredeti értékes anyagokat (pl. valódi kő lábazat) őrizzük meg!

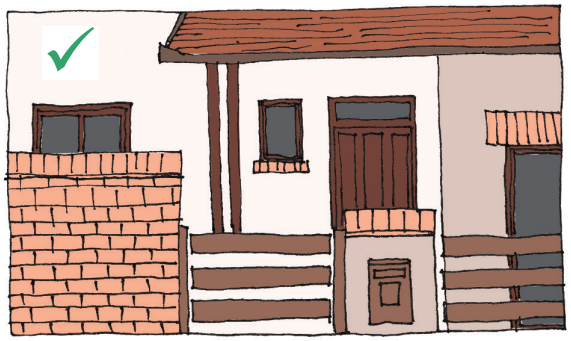

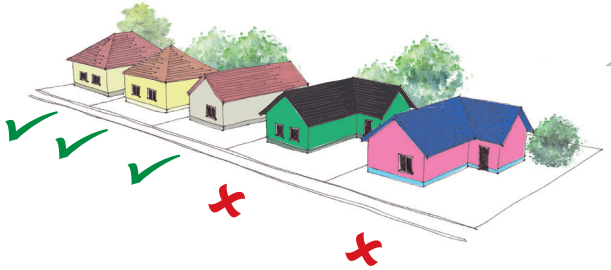

Nagy felületeken alkalmazzunk világos árnyalatokat, föld színeket!

Látványterven többféle színkombinációt is vizsgáljunk meg, mielőtt döntünk!

Ismerjük meg a környék jó házait és tervezőit! Figyeljük meg, hogyan illeszkednek a környezetükhöz!

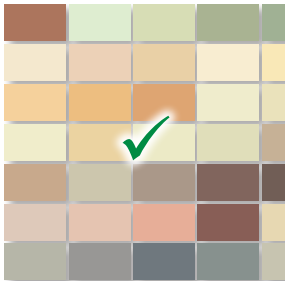

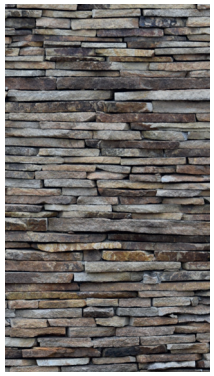

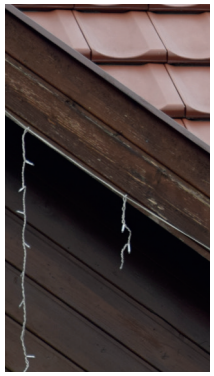

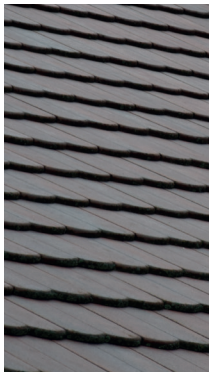

Index
225. – 229.

Családi házas és intenzív beépítésű lakóterületek

Ajtók, ablakok

A nyílászárók igényes kialakítása döntő befolyással bír házunk megjelenésére. Fontosak a jó arányok, az igényes anyaghasználat és az árnyékolás esztétikus megoldása. Bátran alkalmazzunk zsalugátert tradicionális formában vagy újragondolva, az épület karakteréhez illeszkedően. A külső tokos redőnyök alkalmazása nem javasolt.

Részletek

Komáromban a családi házak kialakításánál is megfigyelhetőek részletgazdag megoldások. Energetikai felújítás során is őrizzük meg a helyi karaktert adó, valódi kő és tégla részleteket! Komáromban gyakori megoldás a kockaházak tetőszerkezetének manzárd-tetőként történő kialakítása. A sátortetők egyszerűségét megtöri egy-egy épület egyedi tetőkiemelése is.

Jó példa a részletek összhangjára, és az egyedi, de egységes megjelenés kialakítására a 19-20. század fordulóján épült Tornyos villa. A Duna fölötti magaslaton álló, páratlan szépségű, háromszintes épületet Tuba János építtette.

A részletek kialakítására is fordítsunk figyelmet!

Szőny történeti magja

Szőny történeti magjának építészeti karaktere és követendő jellegzetességei

- földszintes, egyszerű tömegű épületek
- kontyolt, helyenként oromfalas tetőforma
- megemelt utcai ereszmagasság, egyedi „füles” homlokzat lezárás
- minőségi, természetes anyagok
- vakolt, változatos színezésű falfelületek
- díszítő tagozatok, részletgazdag díszítések
- cserépfedés vagy pikkelyes palafedés
- oldalhatáron álló beépítés

Elkerülendő, idegen motívumok

- összetett formák
- bonyolult tömeg
- harsány színek
- „mű” anyagok

Index
239.

Telepítés

A kialakult telekstruktúra az oldalhatáron álló beépítést indokolja, hiszen a keskeny telkek optimális kihasználása, és a szomszédos épülettől való megfelelő távolság tartása csak így lehetséges. Szőnyben jellemzően az épületek előkert nélkül épültek, az így kialakult beépítési vonalhoz igazodva építsünk házat.

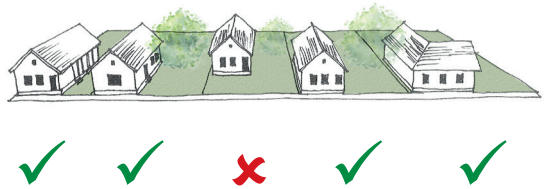

Igazodjunk a kialakult előkert mérethez és formához!

Magasság, szélesség

Szőny történeti magjának tradicionális épületei keskenyek, egy traktusúak, földszintesek voltak. Tanulmányozzuk a régi paraszthá zak arányait és tömegformálását, és új épület építésekor vagy meglévő épület átépítésekor alkalmazkodjunk hozzájuk! Kerüljük a széles épülettömeget! A hagyományos épületszélesség alkalmazásával kialakíthatunk L-alaprajzban keresztszárnyat.

Kerüljük a széles épülettömeget!

A terület karakterét nagyban meghatározzák a földszintes épülettömegek. Ne építsünk emeletes épületeket! Új vagy átalakított épületünk magassága a meglévő épületekhez, az utcaképhez igazodó legyen.

Amennyiben tetőtér-beépítést tervezünk, őrizzük meg a falusi épület eredeti tetőformáját! Az oromfalon ne jelenjenek meg nagyméretű ablakok! A tető síkját megtörő kiemeléseket, csak az utcai homlokzattól legalább 3 méterrel hátrahúzva alakítsunk ki. Új épület építésekor is alacsony térdfalat alkalmazzunk!

Földszintes épületeket építsünk!

6. ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

Szőny történeti magja

Tetőkialakítás

A tradicionálisan alkalmazott tetőhajlásszög a klasszikus falusias beépítésű lakóterületen 38-45°, az épületek telepítése mellett ez a legmeghatározóbb építészeti karakter, melyhez igazodni szükséges. Szőnyben gyakori megoldás a tető kontyolt kialakítása.

Régi épület felújításakor igyekezzünk megőrizni az eredeti tetőformát!

Új épület tervezésekor egyszerű nyeregtőt válasszunk, kerüljük a bonyolult tetőformákat!

Homlokzatképzés

Az utcai homlokzaton ne legyen erkély, loggia, garázskapu! Új lakóház építése esetén eltérhetünk a hagyományos nyílászáró méretektől, de törekedjünk az áttört és tömör homlokzatfelületek egyensúlyára, kerüljük a túl nagy üvegfelületeket!

Érdekesség, hogy Szőnyben jellegzetes helyi megoldás a falusi kontyolt épületek utcai ereszmagasságának megemelése. Ezzel a kialakítással a homlokzat széleinél a tető síkját eltakaró felfalazás készült. Meglévő épületünkön őrizzük meg az egyedi kialakítást!

Index
240. – 242.

Ajtók, ablakok

A nyílászárók igényes kialakítása döntő befolyással bír házunk megjelenésére. Fontosak a jó arányok, az igényes anyaghasználat és az árnyékolás esztétikus megoldása. Kerüljük a nagyméretű és az osztás nélküli ablakok használatát. Bátran alkalmazzunk zsalugátert tradicionális formában vagy újragondolva, az épület karakteréhez illeszkedően. A külső tokos redőnyök alkalmazása nem javasolt. A fa nyílászárók alkalmazását helyezzük előtérbe!

Anyag- és színhasználat

A homlokzatok vakolt felületűek, színeikben változatosak. Az utcaképet a fehér, törtfehér színek és a sárga, narancs, téglavörös különböző árnyalatai határozzák meg. A természetes építőanyagok saját színei érvényesülnek. A tetőfedés anyaga jellemzően kerámiacserép vagy szürke pikkelyes palafedés. Az építőanyagok közül a vályog és a tégla a meghatározó a hagyományos épületek esetében.

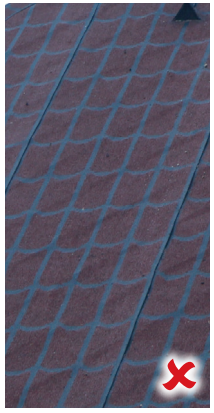

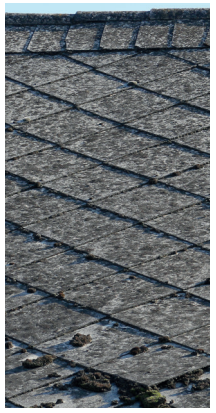

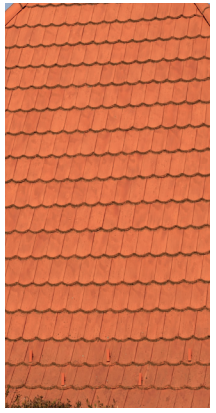

Természetes építőanyagokat alkalmazzunk! Homlokzatunkat vakolt felülettel alakítsuk ki!

Kertes területek

A kertes területek építészeti karaktere és követendő jellegzetességei

- kis alapterületű épületek
- földszintes, esetleg tetőtér-beépítéses épületek
- szabadon álló beépítés, terepviszonyokhoz igazodó, változatos telepítés
- magastető
- művelt kertek, szőlőtermesztés

Elkerülendő, idegen motívumok

- lapostető
- többszintes vagy nagy alapterületű épületek

Index
253.

Telepítés

A kertes területek jellemző beépítése szabadon álló. Épületünket a terepviszonyoknak megfelelő módon helyezzük el! Igyekezzünk megőrizni a telek természetes domborzati adottságait, ne alakítsunk ki mesterséges platót az épületünk elhelyezésére!

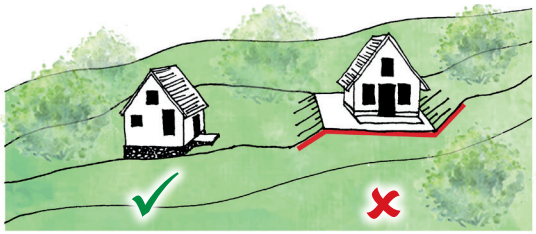

Őrizzük meg a telek természetes domborzati adottságait!

Magasság, szélesség

Az épületek a kertes területeken földszintes, vagy földszint és tetőtér-beépítés nagyságúak. Új ház építésekor is alkalmazkodjunk a kialakult épületmagassághoz és szélességhez! Kerüljük a nagy alapterületű épületek elhelyezését!

Alkalmazkodjunk a kialakult épületmagassághoz és -szélességhez!

Tetőkialakítás

A kertes területeket egyszerű, kis alapterületű épületek alkotják, nyeregtetővel. A magastetők hajlásszöge jellemzően 35-50° közötti. Az egyszerű nyeregtető gerincvonala az utcára merőleges és azzal párhuzamos kialakítású is lehet.

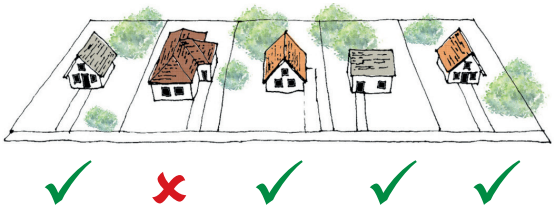

Egyszerű nyeregtetőt építsünk, kerüljük a bonyolult tetőformákat!

Az erődrendszer területei

Az erődrendszer területeinek építészeti karaktere és követendő jellegzetességei

- az erődrendszer nemzetközi viszonylatban is egyedi létesítmény
- az erődökhöz tartozó zöldfelületek természetvédelmi szempontból is értékesek

Az erődök architektúrája általánosságban is erős inspiráció kell legyen a város építészeti fejlődésében!

Index
254.

Az erődrendszer területei

Az erődrendszer műemlékvédelmi felújítása különösen fontos Komárom arculata szempontjából!

Örökségvédelem

Az erődrendszer bármilyen felújítását, az erődökben új funkció kialakítását a műemlékvédelmi szempontok mentén lehet végezni.

Az új funkciókhoz kapcsolódóan szükséges új építmények esetében magas színvonalúan megtervezett, kortárs forma és anyaghasználat alkalmazása is lehetséges.

Index
255. – 257.

Nagy kiterjedésű intézményterületek és különleges területek

A nagy kiterjedésű intézményterületek és különleges területek építészeti karaktere és követendő jellegzetességei

- egyedi, funkcióhoz kapcsolódó kialakítás
- lakóterületektől eltérő lépték
- szabadon álló beépítési mód
- jelentős zöldfelület, parkos kialakítás

Elkerülendő, idegen motívumok

- túlzott beépítettség
- jellegtelen, alacsony színvonalú épületek

Index
258.

Nagy kiterjedésű intézményterületek és különleges területek

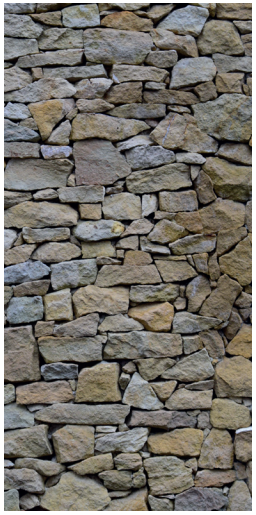

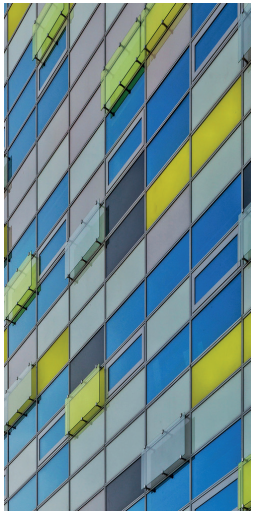
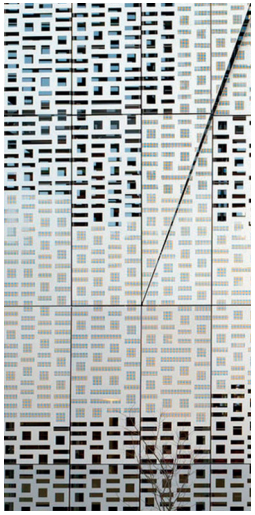

Bátran alkalmazzunk egyedi anyagokat és színeket!

Anyag- és színhasználat

Az épületek rendelkezhetnek önálló, egyedi karakterrel, hiszen általában funkciójuk is különleges, egyedi. Kisebb felületeken figyelem felkeltő élénk színek is megjelenhetnek.

Index
259. – 268.

Duna-part

A Duna-part építészeti karaktere és követendő jellegzetességei

- védett erdők és hullámtéri erdők
- természetes vízpart
- nincsenek épületek

Elkerülendő, idegen motívumok

- beépítettség
- nagyarányú burkolt felületek, mesterséges partszakasz

Index
269.

Duna-part

Erdei ösvény Berlinben

Elsősorban természetes építőanyagokat alkalmazzunk!

A szabadtéri berendezések bírják az időjárás okozta viszontagságokat!

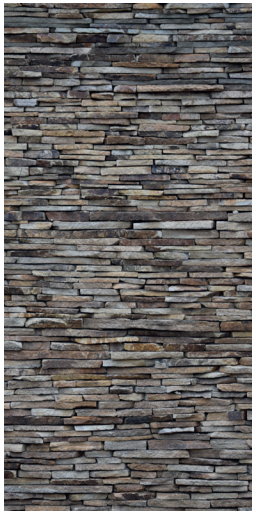

Örökségvédelem

Mindkét Duna-part esetleges fejlesztését érzékeny, óvatos megközelítéssel lehet alakítani, hogy a lakosok 21. századi pihenését, rekreációját szolgálhassa. A területen megjelenhetnek a vízi turizmus, a kerékpáros turizmus és a gyalogos turizmus kiszolgáló létesítményei. A szőnyi Duna-part további értékei a már feltárt és eddig feltáratlan római kori romok, melyek az egykor itt húzódó limeshez kapcsolódnak. Ezek bemutatását biztosító épületek megjelenhetnek a területen.

Anyag- és színhasználat

Komárom arculatát nagyban meghatározza vízparti fekvése, és a természetközeli állapotukban megmaradt partszakaszok. A Duna-parton elhelyezett műtárgyak természetközeli megjelenésűek legyenek, melyet a természetes anyagok, például fa, tégla, kő alkalmazása segíthet elő.

Index
270. – 276.

Iparterületek

Az iparterületek építészeti karaktere és követendő jellegzetességei

- tervezettség, szabályos rend
- funkcióhoz igazodó épületformálás
- jellemző a „big box” jellegű épülettömeg
- nagy telekméret
- egységes, telephelyi arculat

Elkerülendő, idegen motívumok

- kis telekméret, felaprózódás
- feltűnő, hivalkodó megjelenés

Index
277.

Iparterületek

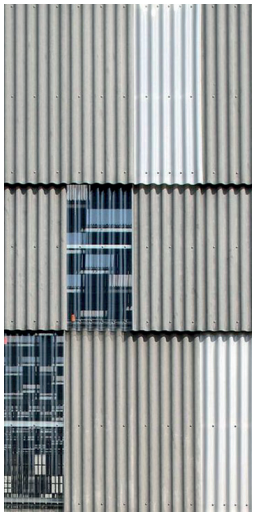

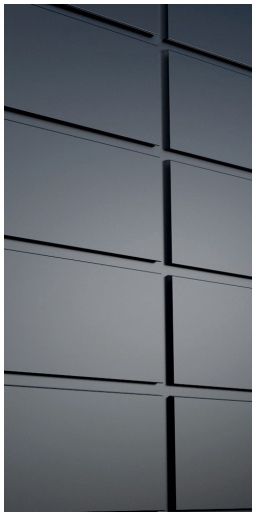

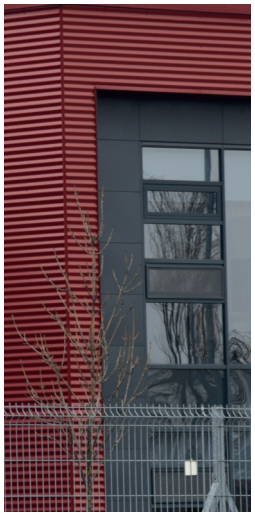

Telepítés

Az iparterületeken az épületek elhelyezése során – amennyiben a technológia engedi – érdemes figyelmet fordítani arra is, hogy összefüggő zöldfelületek alakulhassanak ki. Többszintű növényzet telepítésével segíthetjük az épület tájba illeszkedését!

Anyag- és színhasználat

A színvilág igen változatos lehet az iparterületeken. Elsősorban az egységes telephelyi arculat kialakítására érdemes figyelni, melyhez jó eszköz lehet az anyagok és színek összehangolt megválasztása.

Homlokzatképzés

Nagy ipari „doboz” jellegű épületek tájba illeszkedését segíthetjük a homlokzat tagolásával. Az épület hangsúlyos részein (pl. bejárati zóna, irodarész) alkalmazott eltérő anyag vagy színhasználat segítségével a nagy tömeg kedvezőbb léptékű, kisebb szakaszokra bontható.

A homlokzatot tagolhatjuk eltérő anyag- és színhasználattal!

Növényzet telepítésével elősegíthetjük az épületek tájba illeszkedését!

Index
278. – 281.

Gazdasági tevékenység területei

A gazdasági tevékenység területeinek építészeti karaktere és követendő jellegzetességei

- változatos épülettömegek
- szabadon álló beépítés
- funkcióhoz igazodó megjelenés
- meglévő épületek funkcióváltó hasznosítása
- kereskedelmi funkció is gyakori a területen

Elkerülendő, idegen motívumok

- feltűnő, hivalkodó megjelenés

Index
282.

Gazdasági tevékenység területei

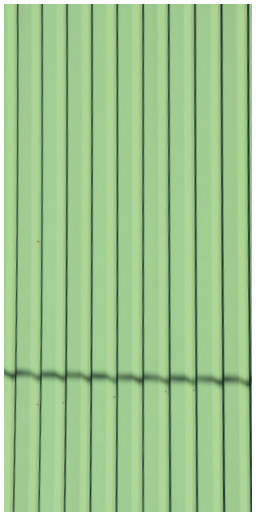

Nagy felületeken alkalmazzunk visszafogott színeket!

Anyag- és színhasználat

A gazdasági tevékenység területeinek anyag- és színhasználata változatos. Mivel Komáromban ezek a területek gyakran esnek lakóterületek közelébe, fontos az illeszkedés és az igényes megjelenés. A rikító színeket mellőzzük a nagy felületeken, ugyanakkor egyedi karakter kialakításának céljából egy-egy élénkebb szín alkalmazása indokolt lehet.

A meglévő gazdasági jellegű épületek akár funkcióváltó felújítása hozzájárul a hagyományos építészeti értékek megőrzéséhez.

Index
283. – 288.

Egyéb, nem beépített területek

Az egyéb, nem beépített területek építészeti karaktere és követendő jellegzetességei

- alacsony beépítettség
- mezőgazdasági funkcióhoz kapcsolódó gazdasági épületek, műtárgyak
- a jellemző karaktert nem az épületek, hanem a beépítetlen területek adják

Elkerülendő, idegen motívumok

- túlzott beépítettség
- feltűnő, hivalkodó megjelenés

Index
289.

Egyéb, nem beépített területek

Ahol nem lehet építeni, ott ne építsünk!

Örökségvédelem

Komárom nyugati részén az egyéb, nem beépített területek az országos ökológiai hálózat részét képezik. Vegyük figyelembe a természeti értékeket, és őrizzük meg a terület eredeti természetességét!

Telepítés

Az egyéb, nem beépített területek karakterét éppen beépítetlenségük, természetközeli arculatuk adja. Ezek a területek elsősorban nem épületek elhelyezésére szolgálnak, így ahol megengedett az építés, ott is tájképbe illeszkedő, visszafogott méretű épületeket helyezzünk el! Kerüljük a túlzott beépítettséget! Ahol nem megengedett az épületeket elhelyezése, ott ne építsünk!

Index
290. – 292.

7. MAI JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA

A Jókai Mozi felújítása és bővítése

A több mint 80 éves Jókai Mozi felújítása során az eredeti épületrész megújítása mellett, újabb épületrésszel (öltözőkkel, vizesblokkokkal, tágasabb előcsarnokkal és kávézó terasszal) is bővült az intézmény.

Az új, kortárs megjelenésű szakasz színhasználatában illeszkedik a meglévőhöz. A toldalék az utcai homlokzattól hátrahúzva kapott helyet, így az utcaképben a régi épület homlokzata érvényesül.

A bővítés a meglévő épület értékeinek megőrzése mellett, ahhoz illeszkedő kialakítással, de kortárs építészeti formákkal és anyaghasználattal történt.

Index
293. – 294.

Bölcsőde és óvoda Koppánymonostoron

A Napsugár óvoda energetikai felújítása és bővítése során a homlokzat megújítására is nagy hangsúlyt fektettek. Az egységes színhasználattal, a föld színek alkalmazásával a településképbe illeszkedő arculat jött létre. A koppánymonostori bölcsőde új épülete léptékében szépen illeszkedik a környező lakóterülethez, miközben tömegformálása mégis egyedi, karakteres. Színei összhangban vannak a szomszédos óvoda épületével.

7. MAI JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA

Szivárvány óvoda bővítése a városközpontban

A Szivárvány óvoda bővítése során az új épületrész a városközpontban jellemző módon, előkert nélkül, az utcavonalra épült. A meglévő épület és az új beépítés három oldalról körbezárt belső udvart hozott létre. A homlokzat kialakítása, és a lapostetős tetőforma eltér a lakóépületekre jellemzőtől, ez az óvoda számára egyedi karaktert hoz létre, de ezzel együtt is harmonikusan illeszkedik a környező lakóépületekhez.

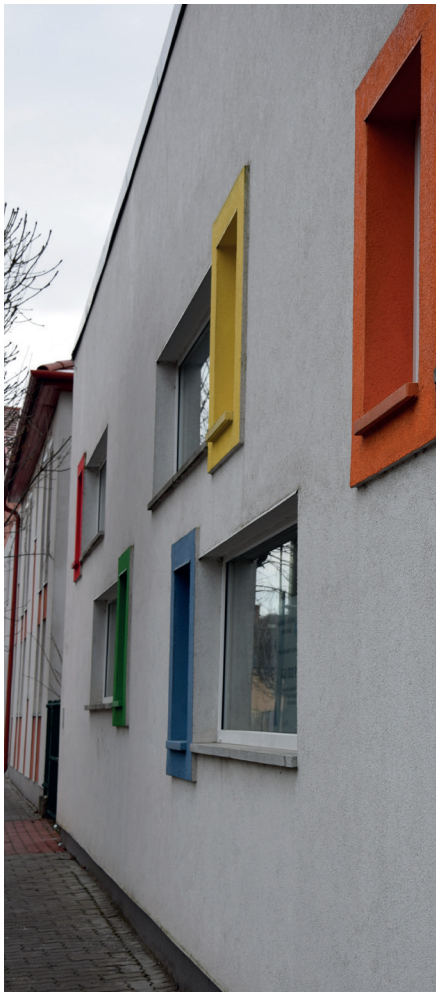

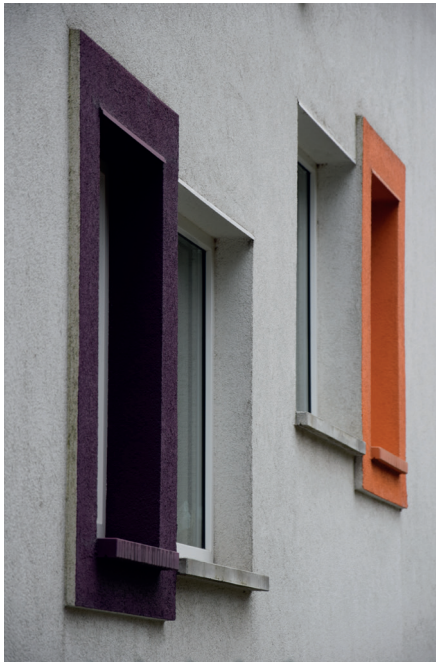

Lakóházak Komáromban

A bemutatott komáromi lakóházak szín- és anyaghasználatukban egységesek, harmonikusak. A homlokzaton megjelenő növényfuttatás tovább segíti a természetközeli megjelenés kialakítását.

A kedvező utcai homlokzat elérését minden esetben nagyban segítette, hogy az utcai homlokzatról nem nyílik garázskapu.

7. MAI JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA

Modern családi házak hagyományos arculattal

A következő családi házak tömegformálásukban, szín- és anyaghasználatukban a klasszikus magyar falusi lakóépületek jellemzőit hordozzák. A tornác kortárs értelmezése is megjelenik az épületeken. A hagyományos elemek jól kiegészülnek a kortárs megoldásokkal!

Index
309. – 312.

Hagyományőrző szellemben felújított lakóházak

Bár a két bemutatott épület különböző korban és stílusban épült, közös bennük, hogy tulajdonosuk felújításukat hagyományőrző szellemben végezte. Így megőrzésre kerültek az épületek főbb stílusjegyei.

7. MAI JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA

Kisvárosi épületek homlokzatfelújítása Komáromban

A bemutatott épületek homlokzatfelújítása magas színvonalon készült el. Nagy hangsúlyt fektettek a minőségi anyaghasználatra, az egymással harmonizáló színek megválasztására és a visszafogott megjelenésre.

Különösen erősíti az egységes, rendezett megjelenést, amikor az elhelyezett feliratok illeszkednek a homlokzati struktúrához.

Lakóház Szőny ősi településmagjában

A klasszikus falusias beépítésű környezetbe szépen illeszkedik az új lakóépület. A hagyományos tömegarányok és nyílászáró kiosztás összhangban van a szőnyi utcaképpel.

Lakóház falusias környezetben Móron

A szélesebb telken elhelyezett lakóépület nem töri meg a falusias beépítésű környezet házainak ritmusát, hanem ötletes tömegformálásával szépen illeszkedik hozzá. A kortárs nyíláskiosztás követi a hagyományos tömör és áttört felületek arányát, mégis teljesen mai megjelenésű.

7. MAI JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA

Fekete Sas Gyorsétterem Esztergomban

A gyorsétterem épülete Esztergom történeti városrészében kapott helyet. A kortárs épület tömegformálása merész, mégis tiszteletben tartja környezetét. A szabálytalan formájú telket is úgy használja ki, hogy közben illeszkedik a szomszédos épületekhez. Az egyszerű színhasználat jól kiemeli a stílusos tömegformálást.

Felújítás Esztergom műemléki környezetében

A felújítás során az épület homlokzata visszanyerte eredeti formáját. Az utca felől az épület eredeti tömegét nem töri meg tetőkiemelés, hiszen a tetőtér kihasználását tetősíkablakok segítik.

Index
323. – 325.

Családi ház a Búbánatvölgyben

A családi ház esetében, a különféle tetőkialakítások, lapostető, nyeregtető és ferde üvegtető harmonikus épülettömeget hoznak létre. Az épület tömegformálását nagyban meghatározta a telken lévő kis présházépület is, mely megtartásra került. Kedvező megjelenést biztosít az alkalmazott anyagok és színek összhangja, és az épületre is felfutó buja növényzet is!

Irodaépület a tatai kertvárosban

Az irodaépület léptékében, anyaghasználatában és telepítésmódjában jól illeszkedik a kertvárosi környezetbe. A természetes megjelenést az anyaghasználaton kívül az utca felé visszafogottabb épülettömeg, és a kertben meglévő idős fák megőrzése is segíti.

Index
326. – 328.

7. MAI JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA

Sajátos építményfajták és műszaki berendezések megjelenése az épületen (a példák más településekről származnak)

Az egyedi antennatorony nem csak tájékozódási pont, hanem a település jelképévé is válhat.

Az épületgépészeti berendezések takartan vagy az épület architektúrájának részeként elhelyezve nem zavaróak.

Index
329. – 332.

8. KÉPJEGYZÉK

CÍMLAP
Komárom Város Önkormányzata, Bartus Dávid és Völgyzugoly Műhely Kft.

TÉRKÉPEK
Völgyzugoly Műhely Kft.
A műholdképek forrása: maps.google.hu
Katonai térkép forrása: http://mapire.eu/hu/

RAJZOK, ÁBRÁK
Völgyzugoly Műhely Kft.
Az ábrákhoz felhasznált háttér:
Created by Aviyabc – Freepik.com

1. BEVEZETŐ
1 Főépítészi Csoport
2 Komárom Város Önkormányzata
3 Komárom Város Önkormányzata

2. KOMÁROM BEMUTATÁSA
4 Komárom Város Önkormányzata
5 Völgyzugoly Műhely Kft.
6 Havran-Tóth Bernadett
7 Völgyzugoly Műhely Kft.
8 Németh János
9 Németh János
10 Németh János

3. ÖRÖKSÉGÜNK
11 Völgyzugoly Műhely Kft.
12 Főépítészi Csoport
13 Főépítészi Csoport
14 Németh János
15 Németh János
16 Komárom Város Önkormányzata
17 Komárom Város Önkormányzata
18 Komárom Város Önkormányzata
19 Komárom Város Önkormányzata
20 Komárom Város Önkormányzata
21 Főépítészi Csoport
22 Németh János
23 Németh János
24 Németh János
25 Németh János
26 Németh János
27 http://mapire.eu/hu/
28 https://www.google.hu/maps
29 Főépítészi Csoport
30 Völgyzugoly Műhely Kft.
31 Völgyzugoly Műhely Kft.
32 Főépítészi Csoport
33 Németh János
34 Borhy László
35 Bartus Dávid
36 Németh János
37 Völgyzugoly Műhely Kft.
38 Főépítészi Csoport
39 Komárom Város Önkormányzata
40 Havran-Tóth Bernadett
41 Havran-Tóth Bernadett
42 Németh János
43 Völgyzugoly Műhely Kft.
44 Havran-Tóth Bernadett
45 Völgyzugoly Műhely Kft.

4. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK
46 https://www.google.hu/maps
47 https://www.google.hu/maps
48 https://www.google.hu/maps
49 https://www.google.hu/maps
50 https://www.google.hu/maps
51 https://www.google.hu/maps
52 https://www.google.hu/maps
53 https://www.google.hu/maps
54 https://www.google.hu/maps
55 https://www.google.hu/maps
56 https://www.google.hu/maps
57 https://www.google.hu/maps
58 Főépítészi Csoport
59 Völgyzugoly Műhely Kft.
60 Völgyzugoly Műhely Kft.
61 Völgyzugoly Műhely Kft.
62 Németh János
63 Főépítészi Csoport
64 Főépítészi Csoport
65 Völgyzugoly Műhely Kft.
66 Főépítészi Csoport
67 Völgyzugoly Műhely Kft.
68 Főépítészi Csoport
69 Völgyzugoly Műhely Kft.
70 Főépítészi Csoport
71 Főépítészi Csoport
72 Völgyzugoly Műhely Kft.
73 Völgyzugoly Műhely Kft.
74 Főépítészi Csoport
75 Völgyzugoly Műhely Kft.
76 Völgyzugoly Műhely Kft.
77 Főépítészi Csoport
78 Völgyzugoly Műhely Kft.
79 Főépítészi Csoport
80 Völgyzugoly Műhely Kft.
81 Völgyzugoly Műhely Kft.
82 Völgyzugoly Műhely Kft.
83 Völgyzugoly Műhely Kft.
84 Völgyzugoly Műhely Kft.
85 Komárom Város Önkormányzata
86 Völgyzugoly Műhely Kft.
87 Völgyzugoly Műhely Kft.
88 Völgyzugoly Műhely Kft.
89 Völgyzugoly Műhely Kft.
90 Völgyzugoly Műhely Kft.
91 Komárom Város Önkormányzata
92 Völgyzugoly Műhely Kft.
93 Völgyzugoly Műhely Kft.
94 Völgyzugoly Műhely Kft.
95 Völgyzugoly Műhely Kft.
96 Völgyzugoly Műhely Kft.
97 Völgyzugoly Műhely Kft.
98 Völgyzugoly Műhely Kft.
99 Völgyzugoly Műhely Kft.
100 Völgyzugoly Műhely Kft.
101 Völgyzugoly Műhely Kft.

A dokumentumban az ábrák számozását lásd a lap alján: „Index”. Az ábrák számozása balról jobbra, fentről lefelé történik.

8. KÉPJEGYZÉK

5. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ - ÁLTALÁNOS ELVEK

102 Völgyzugoly Műhely Kft.
103 Főépítészi Csoport
104 Völgyzugoly Műhely Kft.
105 Főépítészi Csoport
106 Németh János
107 Németh János
108 Főépítészi Csoport
109 Völgyzugoly Műhely Kft.
110 Főépítészi Csoport
111 Főépítészi Csoport
112 Völgyzugoly Műhely Kft.
113 Völgyzugoly Műhely Kft.
114 Főépítészi Csoport
115 Völgyzugoly Műhely Kft.
116 Völgyzugoly Műhely Kft.
117 Völgyzugoly Műhely Kft.
118 Völgyzugoly Műhely Kft.
119 Völgyzugoly Műhely Kft.
120 Völgyzugoly Műhely Kft.
121 Németh János
122 Németh János
123 Főépítészi Csoport
124 Főépítészi Csoport
125 Főépítészi Csoport
126 Völgyzugoly Műhely Kft.
127 Völgyzugoly Műhely Kft.
128 Főépítészi Csoport
129 Főépítészi Csoport
130 Völgyzugoly Műhely Kft.
131 Főépítészi Csoport
132 Völgyzugoly Műhely Kft.
133 Völgyzugoly Műhely Kft.
134 Völgyzugoly Műhely Kft.
135 Völgyzugoly Műhely Kft.
136 Völgyzugoly Műhely Kft.
137 Völgyzugoly Műhely Kft.
138 Völgyzugoly Műhely Kft.
139 Főépítészi Csoport
140 Főépítészi Csoport
141 Főépítészi Csoport
142 Németh János
143 Főépítészi Csoport
144 Főépítészi Csoport
145 Főépítészi Csoport
146 Németh János
147 Németh János
148 Németh János
149 Főépítészi Csoport
150 Németh János
151 Németh János
152 Főépítészi Csoport
153 Németh János
154 Főépítészi Csoport
155 Németh János
156 Főépítészi Csoport
157 Főépítészi Csoport
158 Völgyzugoly Műhely Kft.
159 Völgyzugoly Műhely Kft.
160 Völgyzugoly Műhely Kft.
161 Völgyzugoly Műhely Kft.
162 Völgyzugoly Műhely Kft.
163 Völgyzugoly Műhely Kft.
164 Völgyzugoly Műhely Kft.
165 Völgyzugoly Műhely Kft.
166 Főépítészi Csoport
167 Főépítészi Csoport
168 Főépítészi Csoport
169 Főépítészi Csoport
170 Völgyzugoly Műhely Kft.
171 Főépítészi Csoport
172 Völgyzugoly Műhely Kft.
173 Völgyzugoly Műhely Kft.
174 Völgyzugoly Műhely Kft.
175 Völgyzugoly Műhely Kft.
176 Völgyzugoly Műhely Kft.
177 Völgyzugoly Műhely Kft.
178 Főépítészi Csoport
179 Völgyzugoly Műhely Kft.
180 Völgyzugoly Műhely Kft.
181 Völgyzugoly Műhely Kft.
182 Völgyzugoly Műhely Kft.
183 Főépítészi Csoport
184 Nagy Judit
185 Völgyzugoly Műhely Kft.
186 Völgyzugoly Műhely Kft.

6. ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

187 Főépítészi Csoport
188 Völgyzugoly Műhely Kft.
189 Németh János
190 Főépítészi Csoport
191 Főépítészi Csoport
192 Völgyzugoly Műhely Kft.
193 Völgyzugoly Műhely Kft.
194 Völgyzugoly Műhely Kft.
195 Völgyzugoly Műhely Kft.
196 Völgyzugoly Műhely Kft.
197 Völgyzugoly Műhely Kft.
198 Főépítészi Csoport
199 Völgyzugoly Műhely Kft.
200 Völgyzugoly Műhely Kft.
201 Németh János
202 Völgyzugoly Műhely Kft.
203 Völgyzugoly Műhely Kft.
204 Völgyzugoly Műhely Kft.
205 Völgyzugoly Műhely Kft.
206 Főépítészi Csoport
207 Főépítészi Csoport
208 Völgyzugoly Műhely Kft.
209 Völgyzugoly Műhely Kft.
210 Főépítészi Csoport
211 Völgyzugoly Műhely Kft.
212 Völgyzugoly Műhely Kft.
213 Völgyzugoly Műhely Kft.
214 Völgyzugoly Műhely Kft.
215 Németh János
216 Völgyzugoly Műhely Kft.
217 Völgyzugoly Műhely Kft.
218 Völgyzugoly Műhely Kft.
219 Völgyzugoly Műhely Kft.
220 https://www.feddersen-architekten.de/portfolio/junges-wohnen-tetero-wer-ring-berlin/
221 http://sevensmaltry.de/home/gartenstadt-drewitz/
222 http://www.deutsches-architektur-forum.de/forum/showthread.php?p=418823
223 http://www.hausjournal.net/balkon-regenschutz
224 Németh János
225 Völgyzugoly Műhely Kft.
226 Völgyzugoly Műhely Kft.
227 Völgyzugoly Műhely Kft.
228 Völgyzugoly Műhely Kft.
229 Völgyzugoly Műhely Kft.
230 Völgyzugoly Műhely Kft.
231 Völgyzugoly Műhely Kft.
232 Völgyzugoly Műhely Kft.
233 Németh János
234 Völgyzugoly Műhely Kft.
235 Völgyzugoly Műhely Kft.
236 Völgyzugoly Műhely Kft.
237 Völgyzugoly Műhely Kft.
238 Völgyzugoly Műhely Kft.

239 Völgyzugoly Műhely Kft.
240 Völgyzugoly Műhely Kft.
241 Völgyzugoly Műhely Kft.
242 Völgyzugoly Műhely Kft.
243 Völgyzugoly Műhely Kft.
244 Völgyzugoly Műhely Kft.
245 Völgyzugoly Műhely Kft.
246 Völgyzugoly Műhely Kft.
247 Völgyzugoly Műhely Kft.
248 Völgyzugoly Műhely Kft.
249 Völgyzugoly Műhely Kft.
250 Völgyzugoly Műhely Kft.
251 Völgyzugoly Műhely Kft.
252 Völgyzugoly Műhely Kft.
253 Völgyzugoly Műhely Kft.
254 Komárom Város Önkormányzata
255 Komárom Város Önkormányzata
256 Komárom Város Önkormányzata
257 Főépítészi Csoport
258 Völgyzugoly Műhely Kft.
259 Völgyzugoly Műhely Kft.
260 Főépítészi Csoport
261 Völgyzugoly Műhely Kft.
262 Völgyzugoly Műhely Kft.
263 Komárom Város Önkormányzata
264 Komárom Város Önkormányzata
265 Völgyzugoly Műhely Kft.
266 http://openbuildings.com/buildings/private-house-riedikon-profile-44273#
267 https://hiveminer.com/Tags/architecture%2Cplexiglass
268 http://danskwilton.com/design-inspiration/architectural-lace/
269 Völgyzugoly Műhely Kft.
270 Winkelmeier, http://www.landezine.com/index.php/2017/07/wald-berlin-klima-exhibition-in-the-forest-by-hochc-landscape-architects/
271 Winkelmeier, http://www.landezine.com/index.php/2017/07/wald-berlin-klima-exhibition-in-the-forest-by-hochc-landscape-architects/
272 Völgyzugoly Műhely Kft.
273 Völgyzugoly Műhely Kft.
274 Völgyzugoly Műhely Kft.
275 Völgyzugoly Műhely Kft.
276 Völgyzugoly Műhely Kft.
277 Völgyzugoly Műhely Kft.
278 https://architizer.com/projects/kop-warehouses/
279 http://tetolemez.hu/termek/kazettashomlokzat
280 Völgyzugoly Műhely Kft.
281 Völgyzugoly Műhely Kft.
282 Völgyzugoly Műhely Kft.
283 Völgyzugoly Műhely Kft.
284 Völgyzugoly Műhely Kft.
285 https://www.muralswallpaper.co.uk/shop-murals/bare-concrete-wall-wallpaper-mural/
286 Völgyzugoly Műhely Kft.
287 Völgyzugoly Műhely Kft.
288 Németh János
289 Völgyzugoly Műhely Kft.
290 Völgyzugoly Műhely Kft.
291 Völgyzugoly Műhely Kft.
292 Völgyzugoly Műhely Kft.

6. MAI JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA

293 Főépítészi Csoport
294 Főépítészi Csoport
295 Németh János
296 Völgyzugoly Műhely Kft.
297 Völgyzugoly Műhely Kft.
298 Németh János
299 Völgyzugoly Műhely Kft.
300 Völgyzugoly Műhely Kft.
301 Völgyzugoly Műhely Kft.
302 Völgyzugoly Műhely Kft.
303 Völgyzugoly Műhely Kft.
304 Völgyzugoly Műhely Kft.
305 Völgyzugoly Műhely Kft.
306 Főépítészi Csoport
307 Németh János
308 Németh János
309 Németh János
310 Németh János
311 Főépítészi Csoport
312 Németh János
313 Németh János
314 Németh János
315 Völgyzugoly Műhely Kft.
316 Németh János
317 Németh János
318 Németh János
319 Völgyzugoly Műhely Kft.
320 Németh János
321 Bognár Benedek, http://epiteszforum.hu/bor-es-mor-szolo-es-epiteszet
322 Bognár Benedek, http://epiteszforum.hu/bor-es-mor-szolo-es-epiteszet
323 http://innomotion.me
324 http://epiteszforum.hu/az-ev-haza-2015-dija-zottjai-komarom-eszter-gom-megyeben
325 http://epiteszforum.hu/az-ev-haza-2015-dija-zottjai-komarom-eszter-gom-megyeben
326 http://somodyterv.hu/#mg
327 http://somodyterv.hu/#mg
328 http://epiteszforum.hu/az-ev-haza-2015-dija-zottjai-komarom-eszter-gom-megyeben
329 http://www.lignum-europa.hu/page/antennatornyok-kilatok
330 http://www.fataj.hu/2010/08/251/torony.jpg
331 Völgyzugoly Műhely Kft.
332 http://static1.architectforum.hu/files2012/cache/n25722-lead-torokvesz-7173.jpg

9. IRODALOMJEGYZÉK

Hatályos településrendezési eszközök

http://www.komarom.hu

http://www.muemlekem.hu/

http://epiteszforum.hu

Szamódy Zsolt, Csikány Tamás, Horváth Csaba: Komárom erődváros, 1998, Komárom Város Önkormányzata

Gabriel Weszelovszky, Varga Zsuzsanna, Tóth Tibor: Komárom – Komárno, 2006, STABIL Reklámstúdió

Rédli Margit, Számadó Emese: A XXI. század küszöbén – Komárom, 2002, Cebra Kiadó

Rabi Lenke, Számadó Emese, Turi Zsolt, Oláh Kálmán, Bálint Ferenc: Komárom – Helytörténet a kezdetektől napjainkig, 2015, Komáromi Klapka György Múzeum

Rédli Margit, Számadó Emese: Révkönyv – Komárom 2010, 2010, Komárom Város Önkormányzata

Herczeg Renáta, Számadó Emese, Turi Zsolt: Komárom és településrészeinek egyesülése – Szőny és Koppánymonostor története – Kezdetektől 1977-ig, 2014, Komáromi Klapka György Múzeum

Radics Gábor (szerk.): Magyarország kincsestára... Komárom, 2012, Szülőföld Könyvkiadó

Számadó Emese (lek.), Radics Gábor (szerk.): Érték és Hagyomány – A városi értéktárba 2017-ig bekerült értékeink gyűjteménye, 2017, Komáromi Városi Televízió Szolgáltató Nonprofit Kft.

MEGBÍZÓ

Komárom Város Önkormányzata
Dr. Molnár Attila polgármester
Siklósi József főépítész
2900 Komárom, Szabadság tér 1
Tel.: +0634/541-308

SZERZŐK

Komárom Város Önkormányzata
2900 Komárom, Szabadság tér 1
Tel.: +3634 / 541-310

Siklósi József – főépítész
Nagy Éva – főépítészi csoportvezető
és a Főépítészi Csoport munkatársai
Számadó Emese – múzeumigazgató
Havran-Tóth Bernadett – környezetvédelmi referens

Völgyzugoly Műhely Kft.
2083 Solymár, Bimbó u. 20.
Tel.: 1-439-0490

Ferik Tünde – okl. építészmérnök, településrendező vezető tervező
Papp Renáta – okl. urbanista-építészmérnök
Südi Beáta – építészmérnök

MUNKATÁRSAK

Pósfai Máté – okl. tájépítészmérnök

Grafikai szerkesztés: Székely István

© Minden jog fenntartva!

VZM 03/18